

NASELJENCI.

Oliver vrže vrv tako spretno, da se jelenu zaplete
med rogovje.

Natanael Bumppo.

Angleški spisal J. F. COOPER.

IV.

Naseljenci.

Povest, predelana za mladino.

V Ljubljani.

Zaiožil J. Giontini. — Natisnil Lampret v Kranju.

1901.

030002532

Prvo poglavje.

Lepega, mrzlega dne meseca decembra leta 1793. so nedaleč od izvirkov reke Susquehanne v državi Newyorški počasi dričale sani na dosti visoko goro. Mlad zamorec, čigar obraz je bil ves lisast od mraza, je vodil sani, pred katere sta bila vprežena dva krepka konja. Za njim sta sedela mož srednjih let in še mlada deklica, oba gorko oblečena. Ta potovalca sta bila sodnik Marmaduke Temple in njegova edina hči Elizabeta, s katero se je oče, ko je bila ravno štiri leta prebila v newyorškem vzgajališču, vračal domov.

Vse je bilo tiho okrog in okrog, samo veter je šumel. Zdajci pa se začuje lajanje med velikanskimi jelkami, rastočimi na hribu.

„Ustavi, Aggy“, zakliče sodnik zamorcu. „Čujem starega Hektorja — bržkone je Irhasta nogavica na lovu. In glej, tam-le se kaže jelenji sled. Če se ne bojiš strela, Betty, ti obetam krasno pečenko za božične praznike.“

Zamorec ustavi konja, in gospod se razvije iz kožuhovine, da bi stopil s sani. Nato

prime lepo dvocevno puško in odhiti proti gozdu. Zdajci se začuje lomast iz grmovja, in precej nato se pokaže lep jelen s štirinajstimi rogovi. Temple ustreli, ali žival skoči navidezno nezadeta dalje, tako da sproži strelec še enkrat. Videti pa je bilo, da tudi drugič ni zadel.

Deklica se zasmije. Nehote je bila vesela, da je lepa žival srečno ušla. Zdajci pa jelen izpremeni pot in plane črez stezo. Od nekod pokne puška, in žival se zgrudi. Precej nato se začuje iz ust nevidnega strelca glasen „Halo!“ — Dva moža stopita izza visokih dreves, kjer sta brez dvojbe prežala na jelena.

„Hej, Natty!“ reče sodnik ter odhiti k živali. „Če bi bil vedel, da ste vi v zasedi, bi si bil lahko prihranil smodnik. Vendar pa ne vem, ali ni zadela moja krogla prva.“

„Ne, sodnik,“ reče oni in se poredno zareži, „s tako-le igračo, kakršna je vaša puška, noben človek ne podere doraslega jelena. Rajši streljajte ž njo fazane in drugo perutnino okolo hiše.“

„Ne govorite tako zaničljivo o moji puški; svoje dni je že podrla nekaterega jelena. Žal, da je bila prej samo ena cev nabita s kroglo, druga z zrni; toda lahko vidite, da sem zadel obakrat. Enkrat celo v srce.“

„No, najsi je podrl jelena kdorkoli“, odgovori lovec nekamo čmeren ter potegne nož, da bi odrl žival. „Vprašanje je samo to, kdo ga bo jedel. Kar se tiče mene, bi lahko živel tudi brez divjačine, najsi sem siromak; ampak če ima človek pravico do česa, se jej ne odreče rad.“

„Saj se vam tudi ni treba odrekati, Natty; branim se samo zaradi časti,“ odgovori sodnik in se dobrosrčno nasmehne. „Z nekaterimi dolarji je žival plačana. Ampak kaj naj me odškoduje, če ne morem nositi jelenjega repa na kapi! Le pomislite, kako ponosen bi lahko stopil pred Jonesa, ki še vso zimo ni prinesel drugega domov kakor eno sljuko in dve sivi veverici!“

„Žalostno je, da je divjačine čimdalje manj, ko tako izsekavajo te gozde! To je bilo časih vse drugače. Izpred hiše je človek lahko ustrelil medveda.“

Elizabeta je jako pozorno ogledovala priletnega lovca. Bil je visok in suh, toda krepak. Na glavi, pokriti z redkimi, rdečkastimi lasmi, je imel obnošeno kapo od lisičje kožuhovine, odet pa je bil s suknjo iz jelenje kože, prepasan z barveno volnino, in bedra so mu tičala v hlačah od jelenje irhovine. Visoke golenice iz iste tvarine so mu pri-

dobile med naseljenci priimek Irhasta nogavica. Mimo tega je nosil usnjeno lovsko torbo in velikanski volovski rog, v katerem je imel shranjen smodnik. Dočim je lovec zopet nabijal puško, je sodnik skrbno pregledoval rane na jelenu. „Jako bi mi bilo ljubo, Natty, če bi se mogel pohvaliti, da sem jaz podrl jelena. Strel skozi vrat je prišel iz moje puške, in torej je bil drugi strel nepotreben. Ali naj vadjava za čast? Kaj pravite vi, mladi prijatelj?“ S temi besedami se obrne k drugemu lovcu, ki je doslej molčal in samo gledal.

„Pravim, da sem jaz ustrelil jelena“, odgovori nagovorjeni lovec ponosno.

„Sedaj sta dva proti enemu,“ reče sodnik nasmehoma. „Ali hočeta tri dolarje za jelena?“

„Najprej določimo pravno vprašanje“, odgovori mladi mož. „S kolikimi zrni ste nabili puško?“

„S petimi. Ali jih pet ni dovolj, da človek podere jelena?“

„Enega bi bilo že dovolj“, odgovori oni in stopi k drevesu, za katerim je bil stal.

„Spominjate se pač, da ste streljali v to mer? Tukaj tiče štiri zrna v drevesu —“

„Kje pa je peto?“ se zasmije sodnik, preiskavši sledove v drevesni skorji.

„Tukaj!“ reče mladi lovec, razgrne svoj plašč in pokaže na luknjo v rokavu, iz katere je kapala kri.

„Večni Bog!“ vzklikne sodnik prestrašen. „Jaz se baham, dočim drug trpi zaradi mene, ne da bi tožil! Stopite hitro v sani; samo pol ure je do vasi, kjer vas obeže zdravnik. Pri meni morate ostati, dokler se rana popolnoma ne zaceli, in potem še za vselej, če hočete.“

„Hvala lepa, ampak vaše ponudbe ne morem vzprejeti. Rana ni nevarna. Mislim pa, da boste sedaj priznali mojo pravico do jelena!“

„Vprašate!“ reče sodnik ginjen. „Enkrat za vselej vam dovoljujem streljati po mojih gozdih, kadar in kjerkoli se vam ljubi! Razen Irhaste nogavice ni imel še nihče te pravice. Toda jelena mi morate prodati. Vzemite sto dolarjev zanj — to bo obenem za bolečine.“

Ko je sodnik tako govoril z mladim možem, se je stari lovec, ki so ga mladi čitatelji izvestno že spoznali za starega prijatelja Stezosledca ali Sokolje oko, ponosno vzravnal in zamrmral polglasno: „Veliko jih trdi, da je Natanaela Bumppa pravica do streljanja po teh gozdih starejša nego pravica Marmaduka Templa do branitve.“

Sodnik Temple se je preveč bavil z mladim lovcem, da bi bil pazil na te besede. Želel je, da bi mladenič vzel denar, in videti je bilo, kakor bi se ta pomišljal za nekaj hipov. Zdajci pa se mu zažari obraz, kakor bi ga bilo sram take slabosti, in iznova odkloni ponudbo.

„Pa vendar ne boste odbili prošnje mojega očeta, kar se tiče zdravniške pomoči?“ reče Elizabeta, stopivši k možem.

„Blíže ni zdravnika nego v Templetonu“, reče sodnik. „Do kočé Nattyjeve imate vsaj tri milje. Pridite z mano, jutri pa vas sam popeljem domov.“

„Pravzaprav bi bilo res najbolje, če bi šel“, reče Irhasta nogavica. „Moja stara roka ni več taka, kakršna je bila prej, da bi izrezala kroglo.“

Mladi mož se naposled vda in sede na sani. Zamorec je v tem vrgel jelena nanje, in Irhasta nogavica stopi sedaj tja, da bi se poslovil.

„Če srečate spotoma Chingachgooka, ga vzemite s seboj; bolje ve, kako se celijo strelne rane, nego vsi zdravniki s svojimi mazili.“

„Ko bode krogla iz rane, vam prinesem četrť jelena za Božíč“, reče mladi mož lovcu, ko se že odpeljavajo.

„Ni treba, dečko. Tam-le na drevesu vidim fazana, tega si privoščim za pečenko.“

Rekši vrže Irhasta nogavica puško čez rame, migne družbi na saneh v pozdrav in skoro izgine v gozdu.

Sedaj šele si sodnik natančneje ogleda novega spremljevalca. Bil je čeden, leporasel mladenič, kateremu je kvečjemu prisojal dvaindvajset ali triindvajset let.

„Od strahu sem vas pozabil vprašati, kako vam je ime“, reče Temple. „Ampak vaš obraz mi je znan. Moral sem vas že kje videti.“

„Šele tri tedne sem tukaj“, odgovori mladi mož izredno malobeseden.

Konja sta v tem prišla na vrh in nato do kraja, kjer se je cesta v ovinkih vila v dolino. „Tam je tvoj stari dom“, reče sodnik hčeri, zapazivši dim, ki se je dvigal nad eno izmed hiš v dolini.

Tik jezera, obraslega z gozdi, se je razprostirala vas Templeton, naselbina kakih petdeset, večinoma lesenih hiš, ki pa so bile belo pobarvane. Sredi vasi se je dvigala kamenita hiša sodnikova.

Blizu ovinka začujejo žvenketanje sani in ko zavijejo okolo ogla, ugledajo sani s štirimi konji. Sodnik je precej spoznal osebe

na saneh. Bile so to: stričnik in oskrbnik Rihard Jones, ki je bil zajedno sheriff* v vasi, propovednik gospod Grant, trgovec Le Quoi in major Hartmann. Vsi so se bili napotili sodnikovi hčeri naproti.

„Pozdravljeni na domu!“ vzklikne Rihard Jones in ustavi konje. Po običnih iskrenih pozdravilih se je vsa družba napotila proti domu, kjer se je bilo zbralo že vse moško in žensko služabništvo. Med njimi sta bili soseben znameniti dve osebi. To je bil najprej majhen, čokast mož z dolgo suknjo, rdečim telovnikom in rdečimi hlačami; bil je nekakšen upravnik pod Jonesom. Ime mu je bilo Benjamin Penquillan; ker so ga bili pa nekoč postavili k sesalki ali pumpi, ko se je potapljala ladja, so mu v obče dejali Ben Pump. Poleg njega je stala častita devica Remarkable Pettibones. Nje debeli topi nos in rumenkasta ustna so kazala, da rada noslja tobak. Bila je nekakšna hišna gospodinja v hiši Marmadukovi. — Elizabeta je prijazno pozdravila stare znance in se potem, preden je odšla za drugimi v hišo, obrnila k lepemu novofundlandskemu psu, ki ga je božaje pozdravila z imenom „Bravo“.

---

* Sodni uradnik.

Prišedši v sobo, kjer so odložili gorenjo obleko, je sodnik precej poslal po zdravnika, da bi preiskal rano mlademu lovcu. Zdravnik pride in brez težave potegne kroglo iz lakti. Ravno je hotel rano obezati, ko so se vrata odprla in je stopil Indijanec v sobo.

Bil je naš stari prijatelj Chingachgook. Dolgoletno občevanje z Irhasto nogavico in obično bivanje blizu naselbin je bilo storilo, da se je bil pokristjanil. Ime mu je bilo sedaj John Mohikan. Dasi se je postaral, je vendar še ohranil ponosno, pokončno hojo, bistro oko in nekdanjo gibčnost.

Stari Mohikanec odloži belo volneno plahto, ki jo je nosil na ramah, in molče stopi k družbi. Naprej pogleda na laket mladega lovca, potem pa se ozre na sodnika, ki mu poda roko.

„Dobro došel, John! Tukaj je mlad mož, ki več zaupa tebi nego zdravniku.“

Stari glavar izvleče košek, vzame iz njega nekaj razdrobljene drevesne skorje, porošene s sokom gozdnih rastlin, in jo položi na rano. Zdravnik, ki se vendar ni hotel dati popolnoma potisniti v kot, nato obeže roko. Mladi mož pa se obrne k sodniku, rekoč: „Nečem vas več nadlegovati, samo zaradi jelena se je treba še dogovoriti.“

„Saj pravim, da je vaš. Toda ostanite tukaj do jutri, potem vas Aggy s sanmi potegne do vaših prijateljev.“

„Ne morem, sodnik, še to noč moram na pot.“

„Ali jelenjo žilo nam vendar pustite,“ reče Jones. „In ako mi daste kožo, vam plačam pol dolarja zanjo. Potreboval bi jo za sedlo sestrične Elizabete.“

„Hvala“, odgovori mladi mož, „toda žilo potrebujem sam.“

„Tedaj pa naj poskrbi Benjamin,“ povzame Marmaluke na pol užaljen, na pol osupel, „da se spravi ves jelen na sani in da se ta-le mladi mož popelje v kočo Irhaste nogavice. Ali vrniti se morate, da vam povrnem škodo. Kako se imenujete?“

„Oliver Edwards; stanujem pa v soseščini.“

„Upam, da nas jutri zopet posetite,“ reče Elizabeta.

Oliver se prikloni, nato obstane nekaj hipov kakor zamišljen in naposled odide.

„Čudno,“ reče Marmaduke, „da je tako mlad mož tako nedostopen!“

Drugo poglavje.

Drugi dan je imela Elizabeta jako mnogo dela. Morala je izložiti svoje stvari iz kovčgov in potem iti k starim znancem v vas. Vrhutega jo je mikalo, da bi si ogledala stare, ljube kraje. Jones se ponudi, da jo spremi okolo jezera.

Ko sta stopala dalje, vsa zatopljena v vesele pogovore, sta zdajci začula glasove iz gozda. Ker je bilo jako vetrovno, sta se lahko približala kraju, kjer so se živo razgovarjali Edwards, Irhasta nogavica in Chingachgook.

„Pojdiva dalje“, šepne Elizabeta, „nimava pravice prisluškovati, o čem se menijo ti možje.“

„Ne?“ reče Jones. „Kot sheriffu mi je dolžnost, da pazim na mir in na zakone. Stopiva bliže k njim.“

Brez dvojbe je Jonesa gnala prevelika gorečnost, da je dognal svojo voljo. Stopila sta tako blizu, da sta lahko čula vsako besedo.

„Tako ali drugače, ptič mora biti naš,“ reče Irhasta nogavica. „Časih puranov ni bilo

tako malo po teh krajih, zdaj je pa treba hoditi že v Virginijo ponje. Tolst puran je izvrstna pečenka. To jutro sem izdal pri Francozu poslednji denar za smodnik, in ker vidva tudi nimata nič, utegnemo streljati samo enkrat. Billy Kirby bo tudi na strelišču, češ, da mu ne odide puran. Rad bi mu posvetil, da že ni njegov, toda roka se mi trese časih, kadar se mi primeri kaj posebnega, zakaj star sem že. Ampak Chingachgook naj strelja.“

Indijanec mračno odkima. „Ko sem bil mlad,“ je dejal, „je letela moja krogla tako ravno kakor žarek mojega očesa in Mingi so tulili ob poku moje puške. Zdaj pa se mi trese roka, kakor trepeče jelen, kadar zatuli volk. Sedemdeset let že imam, in oko mi ni več gotovo.“

„Starec naj strelja za naju,“ šepne Jones Elizabeti, „vsak izmed naju mu daj šiling.“

„Prav, Jones. Mlademu možu je treba omogočiti, da si pridobi purana. Govorila bodem ž njim.“

Odločno stopi deklica pred lovce. Oliver osupne in se hoče umekniti, nato pa se odkrije in se nasloni ob puško.

„Zvedela sem iz vašega razgovora“, povzame Elizabeta, „da je tukaj še vedno na-

vada streljati purana o Božiču. Jaz bi tudi rada poizkusila svojo srečo. Natty, stara znanca sva, ali ne bi šli streljat zame?“

Rekši spusti staremu lovcu dolar v roko.

„Če Billy Kirby ne dobi ptiča pred menoj,“ reče Irhasta nogavica, „ali če ne odreče Francozov smodnik na tem vlažnem kraju, dobite še to jutro takega ptiča, da že niste videli lepšega. Pojdimo, sicer gre najlepši ptič rakom zvižgat.“

Vsi odidejo tja, kjer so po stari šegi streljali purane ob božični dobi. Tisti, ki jih je dal streljat, je bil sloboden zamorec. Purana so z vrvico privezali na odkrhnjeno visoko smreko, ki je bila na eni strani plosko obsekana, da je rabila strelcu za tarčo. Razdalja je bila določena na sto korakov. Za vsakega purana je moral zamorec določiti ceno; streljanja se je pa smel udeležiti vsakdo.

Bilo je na strelišču takih trideset mladih mož. Najbolj se je med njimi ponašal Billy Kirby, mlad, dobrosrčen, pa nekoliko neokreten fant. Kadar se mu je ljubilo delati, je izkopaval drevesne parobke in krčil gozde; rajši pa je po dolge tedne hodil od krčme do krčme in popival.

Med njim in Irhasto nogavico je bilo nekakšno tekmovalstvo, kdo bolje strelja. Zdaj naj bi se prvič merila javno.

Billy Kirby se je bil ravnokar zmenil z zamorcem zaradi posebno lepega purana, ko dospe Natty s tovariši vred. Za vsak strel je bil določen eden šiling. Purana so bili že privezali na drevo; bil je ves pokrit s snegom, tako da ni bilo videti drugega nego rdeča glava in vrat. Če bi kdo zadel ptiča pod snežno površino, bi ostal lastniku, če pa bi se krogla le doteknila peresa na vidnem delu, bi ga dobil strelec.

„Zdaj - le!“ vzklikne drvar Billy prav tedaj, ko se prikaže Elizabeta. „Brom, le kar poslovite se od purana.“

„Stoj!“ reče Oliver, „jaz se tudi ženem za tega ptiča; tukaj-le je moj šiling, Brom.“

„Kaj?“ reče Kirby, „ali imate toliko denarja, da bi plačali strel, ki ne bo nikoli vaš?“

„Kaj vas peče, koliko imam denarja?“ odgovori Oliver ponosno. „Svoj strel hočem imeti, in tukaj je moja stava.“

„No, no, le nikar tako prevzetno, fante! Čul sem, da imate preotljeno rame, in dejal bi, da bi vam Brom lahko dal strel za polovico denarja. Le nikar ne mislite, da je tako lahko zadeti onega ptiča.“

„Kaj bi se bahali, Billy, in bi se!“
vzklikne Natty. „Strel imate samo eden, in
če fant tudi izgreši purana, kar je lahko
mogoče zaradi njegovega ramena, pa je še
dobra puška in vajeno oko za vami. Najsi
ne streljam več tako kakor nekdanj, pa vendar
sto korakov ni Bog ve kaj.“

„Kako je kaj, stara Irhasta nogavica?
Ali ste tudi že pokonci? Še mislil ne bi bil,
da vas tudi miče puran. No, jaz začnem.“

Jako pozorno vzdigne drvar puško in
pomeri. Nekaj hipov je bilo vse tiho. Nato
sproži, in strel pokne. Puran se zgane z
glavo na stran in za kratek hip razprostre
peruti. Potem pa zopet sede in se plaho
ozre. Zamorec pa se zasmee na vse grlo
in se od same radosti zavalj v sneg.

„Izvrstno, puran!“ zakliče in skoči zopet
na noge. „Dajte mi še eden šiling, Billy, pa
dobite nov strel.“

„Kaj pak“, reče Oliver, „zdaj sem jaz
na vrsti.“

„Dečko, nikar ne zapravljajte denarja“,
opomni Natty. „Rame vam je hromo, in
bolje bi storili, ako bi prepustili strel meni.“

„Nič, Natty“, zakliče zamorec. „Vi nimate
pravice za nasvete. Prostor strelcu!“

Oliver stopi na strelišče in naglo ustreli. Ali roka se mu je tresla, kakor je bil že napovedal stari lovec — niti tarče ni zadel, nikar še purana. Jako pobit se umakne, in Natty stopi na njegovo mesto. Ko pa je sprožil, se ni začulo nič strela. Smodnik mu je odrekel.

„Odreklo vam je, Natty“, zavrisne zamorec in šine kakor blazen pokonci. „To je toliko, kakor bi bili streljali. Natty Bumppo ni zadel purana!“

„Ne bodite takšen glupec, Brom“, reče stari lovec razljučen. „Umeknite se, da bo Billy Kirby videl, kako je treba ustreliti božičnega purana.“

„Nič“, reče zamorec, „vsak človek ve, da je to toliko kolikor strel. Vprašajte gospoda Jonesa — dame.“

„Res je,“ povzame drvar. „Pri nas je taka navada. Če hočete streljati še enkrat, morate še enkrat plačati. Tukaj je moj šiling.“

„Kaj pak, vi me boste učili gozdnih zakonov! — Kje ste bili še, ko sem že jaz streljal po gozdih!“

Zamorec se obrne do Jonesa, in ta odloči prepir na kvaro Irhaste nogavice. Ta

pa se ni hotel vdati, nego je hotel zvedeti misel Elizabetino.

„Žal, da niste v pravici, Natty“, odgovori gospodična. „Ampak jaz bom plačala stavo, da ustrelite še enkrat, če mi morda Brom rajši ne proda purana za eden dolar.“

Zamorec pa ga ni hotel prodati, češ, da bo več dobička, ako bodo streljali še dalje. V tem se je bil Billy Kirby pripravil za nov strel, Natty pa nejevoljen odstopi s strelišča.

„Od teh kramarjev človek res že ne dobi kaj poštenega“, zagodrnja sam zase. „Nov kamen bo treba vstaviti, zakaj to vem, da Billy Kirby nima oči za takšen cilj.“

Drvar ustrelj, ali zopet ne zadene ničesar. Zamorec je kar rigal od veselja, in to je Billyja močno razgrela.

„Molčite, stara sraka! Ali mislite, da je je to takšna igrača zadeti puranovo glavo na sto korakov? Pokažite mi moža, ki vzmore kaj takega.“

„No, Billy“, reče Natty suhotno, „morda pa je vendarle kje.“ Rekši stopi na strelišče. Dasi je bil izvestno že stokrat in stokrat streljal dalje in težavneje, menda vendar ni bil še nikoli tako oprezen kakor tákrat.

Večkrat je dvignil puško, da bi premeril razdaljo, preden je sprožil. Ko se je razkadil dim, so gledalci videli, da je bila glava puranovo popolnoma prestreljena in da je samo še visela na krpi.

„Prinesi purana semkaj,“ reče Natty nekovemu dečku, „in položi ga lepo pred gospodično. Vi, Billy, pa vidite sedaj, kako se pridobi darilo.“

„Dobro ste se obnesli“, povzame Elizabeta in se nato obrne k Oliverju, rekoč: „Poizkusila sem svojo srečo samo zato, da bi bila priča Nattyjevi spretnosti. Ptiča pa darujem vam, ker ga zaradi rane sami niste mogli ustreliti.“

Mladi lovec, očitvidno zmeden, naposled vzame ptiča in se zahvali gospodični. Ta pa poda zamorcu srebrn denar za ptiča in nato reče svojemu spremljevalcu, da bi odšla.

Zdajci pride sodnik Temple in pozdravi navzoče može. Jones mu pove, kako se je izšlo streljanje, in pristavi: „In temu mlademu tovarišu Irhaste nogavice je podarila purana. Menda, ker se jej zdi, da jih ima posebno rad.“

Sodnik stopi s hčerjo in Rihardom k mlademu lovcu in ga nagovori tako-le:

„Močno sem vas poškodoval in ne dá se mi, da ne bi poravnal svoje zmote. Treba

mi je nekoga, ki je vešč pisarniškim poslom, in jako bi se motil, če ne bi bili vi mož za to navzlic svoje zunanosti. Pomagajte mi vsaj nekaj mesecev.“

Nič ni bilo v teh besedah, kar bi bilo upravičilo nejevoljo, s katero je Oliver poslušal sodnika.

„Rad bi vam služil, da bi se živil pošteno, pa ne utegnem. Oprostite torej, da odklanjam vašo ponudbo. Živel bodem i nadalje ob lovu.“

„To je negotov obrt, mladi mož“, reče Marmaduke. „Pridite vsaj za toliko časa v mojo hišo, da se vam zaceli rana.“

Čitalo se je mlademu lovcu z obraza, kako težko se je boril sam s seboj. Zdajci pa pristopi Chingachgook, rekoč: „Poslušaj svojega očeta, mladenič. Mladi orel in beli glavar naj jesta skupaj in naj brez strahu spita pod isto streho. Mingi in Delavarci so porojeni sovražniki, vidva pa sta istega rodu. Uči se potrpljenja, sin moj. Delavarec si, in Indijanec je vajeen potrpežljivosti.“

Po teh besedah se je Oliver vendar odločil in vzprejel ponudbo sodnikovo, ali samo proti temu, da sme razdreti pogodbo, kadar bi jo hotel. Sodnik, Jones in Elizabeta so nato odšli proti domu, Chingachgook,

Natty in Oliver pa so se napotili v kočob jezeru.

„Kdo bi si bil mislil kaj takega pred mesecem dni?“ de mladi lovec. „Služil bom sodniku in bom prebival z največjim sovražnikom svojega rodu. Ampak to hlapčevanje ne bode trajalo dolgo.“

„Ali je sodnik Mingo, da ga zoveš sovražnika?“ vpraša Mohikanec.

„Zabiti hočem, kdo sem. Ne spominjajte me več, da sem potomec delavarskega glavarja, ki je nekdanj vladal te hribe in doline. Njegov suženj bom. Ali ni to častno hlapčevanje, stari mož?“

„Stari mož?“ ponovi Indijanec slovesno, „da star sem, sin mojega brata; moja roka je roka slabotne ženske; čas, da grem počivat.“

„Dovolj“, reče Oliver ginjen, „težko mi je, ampak vdati se moram.“ —

Drugo jutro, ko je Elizabeta pogledala skozi okno, je bila vsa začudena, ugledavši mladega moža, ki se je resno pogovarjal z očetom. Nato pa je precej spoznala Oliverja. Preprosto je bil oblečen, pa vendar drugače nego včeraj. Odslej je podnevi marljivo delal pri Marmaduku, ponoči pa je večkrat spal

v samotni koči Irhaste nogavice. Občevanje treh lovcev je bilo nekamo skrivnostno, dasi je Mohikanec le malokdaj prihajal v hišo, dočim Nattyja sploh ni bilo nikoli. Jones je večkrat dejal: „Ta Oliver je dokaj bolj olikan, nego bi si bil kdo mislil. Ampak vendar ga je na pol divjaka, in takih ljudi ni nikoli moči odvaditi nerednega življenja.“

Tretje poglavje.

Spomladi je polagoma skopnel velikanski sneg. Gostje, ki so bili zmerom pribiti v vasi, so odšli, sodnikova družina, kateri je bilo moči prištevati tudi Lujizo Grantovo, hčer ondotnega propovednika, pa je večkrat, najrajša na konjih napravljala izlete v okolico.

Na teh izletih so doživeli dosti prijetnega, pa tudi neprijetnega. Nekoč so se napotili na grič, odkoder je bil lep razgled. Prihajali pa so na nebo tako črni oblaki, da so se hitro odločili zopet za odhod. Niso še hodili dolgo, ko se je zdajci začul glas Oliverjev: „Drevo, drevo! Hitite, če vam je življenje drago!“

„Drevo!“ ponovi Rihard in izpodbode konja, da se spusti v velikanski skok.

Elizabeta je bila ustavila svojo žival in je nemirna zrla na mladega moža, ki je bil pograbil konja gospodične Grantove za uzdo in ga potegnil v stran. V istem hipu prime tudi sodnik uzdo Elizabetinega konja in vzklikne preplašen: „Večni Bog, kaj je to?“

Zabučal je vihar, potem pa je zagrmelo po tleh in streslo se je, kakor bi bil potres. Eno največjih dreves v pragozdu je padlo ravno črez pot.

„Hvala Bogu!“ vzdihne sodnik olajšan, „da nas ni zadelo! Nobeden ne bi bil odnesel življenja.“

Vso noč je divjala nevihta, in zjutraj je bilo zopet vse pokrito s snegom. Tako nestalno vreme je trajalo do konca meseca aprila. Polagoma pa je izginil sneg, in povsod je zelenela pšenica na polju. Led na Otseškem jezeru se je raztajal, in ptice selilke so se vračale domov. Zlasti golobe je bilo videti v velikanskih jatah. Vsi lovci iz vasi so se odpravili v gore, kjer so se zbirali ptiči v ogromni množini. Pokalo je od vseh strani na uboge živali, vendar pa se ni poznalo, da bi se bilo njih število izdatno zmanjšalo.

Med lovci se prikaže tudi Irhasta nogavica s puško v roki in s svojim psom. Mračno je gledal, zakaj ni mu bilo po volji tako brezzmiselno pobijanje.

„Trideset let jih ni streljal nihče“, je dejal nejevoljen, „zdaj pa je vsa vas planila nanje, in celo Oliver strelja uboge živalce, kakor bi bile Mingi!“

Med strelci je bil tudi Billy Kirby. Streljal je, da je bilo groza. Zaslišavši Nattyjeve besede, vzklikne: „Kaj pa godrnjate, stara Irhasta nogavica? Če bi bili vam golobi dvakrat ali trikrat pozobali posejano pšenico, kakor so jo meni, ne bi bili tako rahločutni. Le nanje, tovariši! Tukaj zadevate bolje, nego če bi streljali na glavo puranovo!“

Eden golob se je bil ločil od velike jate in je sedaj plašno letal križem po zraku prav nad obema lovcema. Kirby sproži, ali ne zadene ga, in prestrašena živalca šine na drugo stran. Zdajci pa pomeri Natty, in golob se prevrne v zraku ter pade v jezero, iz katerega ga Nattyjev pes prinese staremu lovcu.

O tem mojstrskem strelu so hitro zvedeli vsi drugi in prihiteli, da bi se prepričali o resnici. „Kaj?“ je vzkliknil Oliver ves začuden, „samo z eno kroglo ste ustrelili goloba, ko je švigal semtertja po zraku?“

„Ali ni bolj pametno umoriti le to, kar človek potrebuje, ne pa da bi tako nezmislno zapravljajal smodnik in svinec? Prišel sem, da ustrelim enega goloba, zdaj pa zopet grem.“

„Res je, Natty,“ reče Marmaduke, „sam mislim, da je že čas nehati“.

Kar cele vozove golobov so potem pripeljali v vas. Rihard Jones se je pozneje bahal, da jih je bil sam ustrelil trikrat toliko kolikor kdo drug. Ni pa bil zadovoljen samo z uspehi, ki jih je bil dosegel v zraku, hotel jih je doseči tudi v vodi.

„Nocoj ti pokažem, kaj se pravi ribariti,“ de nekega jutra Elizabeti, „pa ne s trnkom, to je predolgočasno. Dajte mi trideset sežnjev dolgo mrežo, nekaj čvrstih fantov za pomočnike in Benjamina za krmarja, pa grem stavit, da potegnemo tisoč hrustov iz globočine, debelih, kakor je moja roka.“

Ko se je zmračilo, se je vsa družba napotila k jezeru. Tam se prepeljajo na zapadno obrežje, kjer prižgo nekaj ognjev, da bi bilo svetlo po jezeru. Ob ognjih se ustavijo gledalci; Rihard, Benjamin in še eden sluga pa pripno mrežo na čoln. Ko je Rihard vrgel mrežo v vodo, je njegov pomočnik počasi in kolikor mogoče tiho veslal ob bregu, da ne bi preplašil rib. Nedolgo potem se čoln vrne in mnogo rok se iztegne, da bi potegnili mrežo na breg. Resnično je kar mrgolelo rib v njej; deli so jih v veliko jamo, ki so jo bili izkopali na bregu.

Jonesu pa tega plena še ni bilo dosti. Ko se je pripravljajal na drugi lov, so ugledali na

vzhodnem obrežju luč, ki se je pomikala ob bregu nizdol, kakor bi jo kdo nosil. Polagoma je prihajala večja, in naposled so zapazili čolnič, na katerem je gorel ogenj v ponvi, in spoznali so tudi oba moža v njem.

„Hola, Natty, ali ste vi?“ vzklikne sheriff. „Priveslajte semkaj, stari dečko; preskrbim vas z ribami, kakršnih nima niti guverner.“

Videti je bilo starega lovca z dolgimi vilami za ribe v rokah, njegov tovariš Chingachgook pa je veslal.

„Ne, sheriff,“ reče Natty. „Čemu tolika potrata? Če potrebujem jegulje ali postrvi, vzamem vile, in ako hoče gospodična videti, kako star lovec natakne postrv za zajutrek, naj stopi k meni v čoln.“

Elizabeta res ustreže lovcu in stopi v čoln, Oliver pa za njo, da bi jej bil za varuha.

Na plitvini je Natty ugledal izredno veliko postrv in jo tudi srečno zabodel z vilami. V tem so bili drugi ribiči zopet vrgli mreže v vodo, in Mohikanec je zaveslal na kraj, kjer drugim ni bil na poti.

„Hej, mojster Kirby!“ reče Benjamin tovarišu zapovedovalno, „vaš čolnič se premiče kakor izvičaj za zamaške. Veslajte hitreje, ali slišite?“

„Čujte, mojster Pump,“ odgovori drvar in neha veslati, „govorite vljudneje z mano. Zapovedovati si ne dam, kakor bi bil brez-pametna živina.“

„Še enkrat vas vprašam, ali hočete veslati še nekaj sežnjev dalje ali ne? Ves svet naj me imenuje osla, če še kdaj vzamem takega mroža v čoln, kakršen ste vi.“

Drvar prime za veslo, bržkone zato, da bi hitreje dovršil svoj posel, in požene čoln tako močno, da se mojster Pump prevesi in pade v vodo. Na ves glas so se zasmeli, ali zdajci jih je obšel strah, ko se je Pump vtapljal.

„Ta neumna duša niti ne plava,“ reče Kirby in vrže obleko raz sebe, da bi skočil za njim.

„Veslajte tja, Mohikan,“ vzklikne Oliver, „skočil bom v vodo in ga potegnili iz nje.“

„Le pustite,“ pravi Natty. „Z vilami ga potegnem iz globočine in nikomur ni treba hoditi v nevarnost.“

Benjamin je ležal v globoki vodi in se krčevito oprijemal šopa ličja. Nemudoma seže Natty z vilami v vodo, in videlo se je natančno, kako so se roglji zasadili v Benjaminovo kito in v ovratnik njegove suknje. Nato ga oprezno potegne navzgor, Billy pri-

vesla k čolnu Nattyjevemu, in potem ga z Oliverjem vzdigneta v čoln ter ga prepeljeta na breg, kjer se je zavedel kaj skoro. Jones mu poda nekaj ruma, da bi se mu hitreje pretakala kri po žilah, Billy pa de porogljivo: „Sedaj si lahko pripravite grog na ta strah; vode imate dovolj v sebi.“

„Vi ste hudoben človek in največja neroda, ki sem jo kdaj videl. Bog me udari, če se grem še kdaj z vami vozit po jezeru. Vas pa, Natty Bumpo, zahvaljujem za pomoč. Imejte me odslej za prijatelja. Seveda bi mi bilo bolj ustrezno, ako bi me ne bili zgrabili ravno za lase.“

Marmaduke je poslal Benjamina domov in ukazal Billyju, naj ponoči straži ujete ribe in mrežo. Vsi so se potem vrnili v vas, Chingachgook in Irhasta nogavica pa sta se sama napotila proti vzhodnemu bregu.

Četrto poglavje.

Drugo jutro, ko je Jones stopil v sobo sodnikovo, ga je dobil vsega klavernega. Temple je naprosil sheriffa, naj gre k odvetniku van der Schooln, in ko je ta prišel, se je za ves dan ž njim zaprl v sobo, tako da razen Elizabete nihče ni mogel vanjo. Žalost na obrazu mlade deklice je pričala, da je moral njen oče prejeti hudo novico. Najbolj čudno pa je bilo to, da niti Oliverja ni pustil delati. Črez nekaj dni pa se mu je vrnila prejšnja dobra volja, in sheriff ga je mogel pregovoriti, da sta zopet odjahala na izprehod.

Bilo je lepega jutra meseca julija, ko sta zasedla konja, da bi odjahala kamorkoli. Pred hišo ugledata tudi Elizabeto in Lujizo, ki sta bili takisto namenjeni na izprehod.

„Če hočeš v gore,“ reče Temple, „ne hodi predaleč v gozd. Nevarno sicer ni, toda mlada dekleta naj nikar ne hodijo sama tako daleč.“

Oliver, ki je stal nekje blizu, se je Elizabeti ponudil za spremljevalca, ali gospodična

je dejala, naj jo za ta pot spremlja le njen stari prijatelj, novofundlandec Bravo.

Mladega moža je očitó užalila ta odklonitev. Šel je k jezeru, stopil v čolnič in zaveslal h koči Irhaste nogavice. Tam potegne majhno piščalko iz žepa in zazvižga. Ali nihče se ne oglasi, samo pes, privezan pred kočó, tožno zatuli. Oliver stopi v kočó. Minilo je četrť ure, preden se je vrnil iz nje. Zdajci pes napne ušesa in zarenči.

„Ali kaj vohaš, Hektor?“ reče Oliver. „Kdo neki bi se upal semkaj?“

Rekši spleza na mali grič in ves osupel zapazi moža. Bil ni nihče drugi nego redar Dolittle. Nihče ni kaj prida maral zanj.

„Kaj pa iztika ta duša tukaj?“ se vpraša Oliver. „Menda je radoveden. Ali ne svetoval bi mu, da bi šel v kočó, če Nattyja ni doma. Hektor bi mu že pokazal!“

Nato zapove psu, naj ostane na svojem prostoru, in skrbno zaklene vrata. Potem zopet zavesla na jezero tja, kjer se je upal sestati s tovarišema.

Dobil ju je za skalo, kjer sta lovila ribe na trnek. Pove jima, da je videl redarja blizu kočó in da jo je zato zaklenil.

„Ta človek je zgolj ogleduh,“ reče Natty, „in rad bi prišel v kočó. Pa ne bi bilo dobro

zanj, ko bi ga zalotil v njej. Ej, brate John, to so bili še drugačni časi, ko sva se sama potikala po teh loviščih!“ Stari Indijanec molče prikima.

„Da, da,“ pristavi Natty, „to je bilo krasno lovišče in bilo bi še dandanes tako, ko ne bi bilo Marmaduka Templa in zvitih poti postave. Ali kaj je to? Zdi se mi, da laja moj stari Hektor v gorah.“

„To ni mogoče,“ odgovori Oliver, „saj še ni pol ure, ko sem ga videl pred kočo.“

„Pa je vendar tako. Pes je zunaj in preganja jelena. Ne motim se v taki reči. Ali tudi sedaj še ne slišite ničesar?“

Razločno se začuje pasji lajež prav tik jezera. Ko se možje ozro proti gozdu, začujejo tudi prasketanje v bližnjem jelševem grmovju. Zdajci plane krasen jelen iz gošče in se s psom vred zapodi v jezero.

„Saj sem vedel!“ vzklikne Natty. „Bržkone je prišel jelen mimo koče, in tedaj ni bilo moči pridržati Hektorja. Ampak pregnati mu moram take želje, sicer mi še utegne napraviti sitnosti. Stoj, Hektor, če ne, boš videl!“

Pes spozna glas gospodarjev in se, dasi nerad, vrne na breg. Jelen je v tem splaval pošev črez jezersko sredo, kakor bi hotel

dospeti na zapadni breg. Ko je plaval mimo ribičev, je prihajal Natty v čolnu nemiren.

„Le poglejta ga, kako krasna žival je to!“ je dejal. „Počakajta — julij je poslednji mesec, in meso ne more biti več tako slabo. Chingachgook, jelena moramo dobiti!“

Mohikan loči svoj čolnič od Oliverjevega, in kakor ptica šine lahki brodič po vodi.

„Nikar!“ reče Oliver, „pomislita na lovski zakon in na to, da smo blizu vasi. Sodnik Temple mora brez izjeme kaznovati vsakogar, ki umori žival izven lovske dobe.“

Ali stara lovca sta bila preveč razvneta, da bi bila poslušala to svarilo. Jelen, kakih petdeset metrov od preganjevalcev, se je silno napenjal, da bi jima ušel, dočim je čolnič kar lahkotno plesal po valovih.

„Kaj mislite, Kača, ali ne bi ga mogla ujeti z zanko?“ Indijanec se nasmehne in pokima, izredno hitro veslaja dalje. V tem se je tudi Oliver napotil za tovarišema, da bi ju odvrnil od nepreudarjenega početja. Ali vsi njegovi opomini so bili brez uspeha.

Čolna se naposled precej približata plava-jočemu jelenu. Ko Oliver ugleda krasno žival, ga mine vsa razsodnost in lovska strast se poloti tudi njega.

„Hura!“ zakliče Mohikancu, „ako zaveslate bolj na desno, ga lahko prestrežemo in jaz mu vržem vrv čez rogovje.“

Jelen je bil sedaj med čolnoma. Oliver zazanka vrv in jo vrže tako srečno, da se jelenu zaplete med rogovje. Nekaj hipov je ujeta žival vlekla čoln za seboj, ali zdajci jej pride Natty dovolj blizu in jej potisne nož globoko v vrat. Jelen je hitro onemogel in poginil, nato pa sta ga Irhasta nogavica in Chingachgook dvignila iz vode in položila v čoln.

„Kaj bi nas skrbeli Marmadukovi lovski zakoni,“ reče Natty in se tiho zasmije. „Takšen pogled človeku zopet razgreje kri! Že leta in leta nismo več zalotili jelena na vodi, in jaz poznam nekatere ljudi, ki jim pojde pečenka jako v slast.“

„Bojim se samo, Natty,“ odgovori Oliver, „da nas čakajo sitnosti. Vsekakor moramo molčati. Rad bi pa vedel, kako se je oprostil pes, ko je bil vendar privezan.“

„Utrgal se je, ko je zavohal jelena,“ reče Irhasta nogavica. „Glejte, usnjeni jermeni mu še vise na vratu. Ko pridemo na breg, bode treba do dobra preiskati to reč.“

Ko stopijo na suho zemljo in Natty pregleda jermene, se mu izpremeni obraz. Ne-
všečno zmaje z glavo.

„Jermen ni niti raztrgan niti odglodan, ampak odrezan je.“

„Ali ga je morda odrezal oni capin, Dolittle?“

„Podobno mu je že kaj takega,“ reče Natty.

„Z nožem je odrezan,“ de Chingachgook, ko si je ogledal jermen. „Ostra klina in dolg ročnik. Mož se je bal psa.“

„Kako pa veste to?“

„Nož je bil oster, zakaj rez je gladka; ročnik je bil dolg, sicer ne bi bil strahopetec jermena prerezal na vratu.“

„Na mojo vero! Prav tako je, in nihče drug ni bil nego redar. Ta duša je splezal na skalo za pasjo hišo in je odtod prerezal jermen z nožem, ki ga je bil privezal na palico.“

„Ampak čemu neki?“ vpraša Oliver.

„Radoveden je in iztika, kjer more. Toda posvetiti mu je treba. Nemudoma se vrnem v kočo in morda ga še prestrežem, tega potepuha.“

Dočim se je vršil popisani lov, sta Elizabeta in Lujiza dospeli na vrh, s katerega je bil krasen razgled po dolini. Ker je bilo jako toplo, sta šli še dalje v gozd, da bi se

naužili hladu. Zdajci Elizabeta obstane. „Čuj, zdi se mi, kakor bi nekje kričal otrok.“

„Že mogoče, da se časih izgubi kakšen,“ reče Lujiza. „Pojdiva za glasom.“

Deklici se napotita tja, odkoder so bili slišati glasovi, kar novofundlandec potihoma zarenči.

„Kaj pa vidiš, stari pes?“ mu zakliče Elizabeta. Bravo steče pred njima, zalaja in ostro upre oči na oddaljeno drevo. Deklici pogledata za njim in zapázita na nizki veji visoke smreke pantersko mačko.

„Zbeživa!“ vzklikne Elizabeta in prime Lujizo za roko. To pa obide takšna groza, da se kar zgrudi na tla. Elizabeta je ni hotela zapustiti v taki sili, in zato je pokleknila poleg nje ter jo poizkušala oživiti.

Mlad panter, ki ga doslej nista zapazili, skoči z drevesa in se kakor igrajoča mačica približa psu. Zdajci pa ga Bravo popade z zobmi in ga vrže tako silno ob drevo, da obleži mrtev na tleh. Razkačena plane stara panterška mačka na psa. Grozen boj se vname. Bravo je popadal panterja kakor ta njega in se, daši krvaveč iz mnogih ran, vedno iznova otresal nasprotnika. Elizabeta je že upala, da zmaga pes v strašni borbi, ali prestar je bil že in nevajen takih bojev.

Divja zver ga po dolgem naporu vrže na hrbet, mu zasadi zobe v vrat in mu pregrizne žile. Bravo krčevito vztrepeče in obleži mrtev.

Elizabeta je bila sedaj v oblasti razkačene zveri. Vstati ni mogla. Moleč je sklenila roke in srepo zrla na grozno žival, ki je ob mrtvem mladiču srdito bila z repom po tleh. Bleda kakor smrt se je že vdala neizprosni usodi. Kar začuje za sabo tih glas: „Pst! Sklonite se nekoliko. Vaš klobuk mi zakriva glavo panterjevo.“

Nehotoma pobesi glavo, v istem hipu pa začuje strel, in precej nato zatuli zver, se prekopicne po tleh in s šapami utrga veje in mladike. Sedaj pa že stoji Irhasta nogavica pred deklico. Ko se prepriča, da ni ranjena, stopi k mački, ki še ni poginila, nabije puško in zver še enkrat ustreli skozi oko. Precej je bila mrtva.

Elizabeta se oddahne. Bilo jej je, kakor da je vstala od smrti. Iskreno se je zahvaljevala rešitelju, nato sta pa oživila nezavedno Lujizo z vodo, ki jo je bil Natty blizu iz studenca zajel v kapo. Ko ga je nato še Lujiza zahvaljevala iz dna srca, je pa dejal, da je dosti zahvale. „Zdaj pojdimo rajši nazaj na cesto. Dovolj sta prebili strahu in

izvestno si želita domov.“ Rekši je spremil deklici do vozne poti, držeče proti vasi, potem pa je zazvižgal svojemu psu in se napotil v gozd. Nedaleč od kraja, kjer je bil boj, sreča redarja Dolittleja.

„Dobro jutro, Natty,“ ga pozdravi redar. „Ali ni vreme pretoplo, da hodite na lov? Le pazite, da ne boste imeli kaj opravka z lovskim zakonom.“

„Kaj mi do vašega zakona,“ reče Irhasta nogavica čmeren. „Kaj ima ž njim opraviti mož, ki živi že štirideset let po gozdih?“

„No, mislim, da se nikar ne zapletajte v sitnosti. Sodnik je strog. Ali niste streljali to jutro? Zdi se mi, da ste krvavi na komolcu.“

„Da, da,“ prikima Natty, „bil je prav dober strel.“

„Hm, hm,“ de redar, „kje pa imate divjačino? Menda bo dobra pečenka, kali?“

„No, pojdite z menoj, da vam jo pokažem. Glejte, tamkaj leži.“

„Kaj? To je stari pes sodnikov! Pa ne da bi mu bili kaj storili?“

„Jaz ne, ker ne grizem. Ampak pogledjte panterja tam-le.“

„Panterja?“ vzklikne Dolittle ter se prestrašen ozre.

„Nič se ne bojte. Saj je mrtev.“

„Kje pa je jelen?“ vzklikne oni.

„Jelena nisem ustrelil. Vaš zakon pa menda vendar ne prepoveduje, da bi človek ne ubil panterja.“

„Kaj še; celo nagrada je razpisana na to.“

Natty je bil v tem sedel na tla in zveri odrezal ušesa.

„Zdaj mi lahko izpričate, da sem ustrelil zver, zakaj po nagrado pojdem.“

„Kaj rad. V vašo kočo pojdem z vami in vam napišem potrdilo.“

„Pri meni že ne morete pisati. Nimam pisalne navlake, zakaj s takimi učenimi stvarmi se ne ukvarjam. Le doma ga napišite. Pridi sem, Hektor; moram te zopet privezati za jermen, vidim, da je luknja pretrgana. Ali imate nož pri sebi, Hiram?“

Nič hudega sluteč, seže redar v žep in potegne nož iz njega.

„To je dobro jeklo. Izvrstno ste že njega dni ž njim prerezali dokaj usnja?“

„Menda vendar nečete reči, da bi bil jaz odrezal vašega psa?“ vzklikne redar, pozabivši vso opreznost.

„Tega ne trdim,“ odgovori Natty. „Ampak tako vam svetujem, da nikar ne iztikajte več

okolo moje koč. Pazite rajši, da me ne premaga izkušnjava.“

„Menda pozabljate, da sem javen redar,“ reče Dolittle. „In preden boste za eden dan starejši, boste tudi že vedeli, da sem.“

Natty ga pogleda tako preteče, da se redar takoj odpravi od njega. Ko je izginil, se Natty obrne h koči, priveže psa in potrka na vrata. Ko mu Oliver odpre, ga vpraša, ali je vse v redu.

„Vse. Poizkušal je sicer odpreti ključanico, pa mu je bila bržkone premočna.“

„Ne bi svetoval capinu, da bi mi prišel pred puško, sicer —“

Dругega že ni bilo slišati, ker je glasno zaloputnil vrata za seboj.

Peto poglavje.

Ko sta se sodnik Temple in Jones ločila od Elizabete in sta že prihajala iz vasi, je sheriff naprosil sodnika, naj bi jezdila korakoma, ker mu ima nekaj povedati.

„Kaj pa?“ vpraša Temple.

„To veš, da z Nattyjem in Chingachgookom poslednje čase kaj pridno občuje mladi Oliver, ki ima baje indijansko kri v žilah.“

„Kdo pravi to?“

„No, vsi. Opazil si, da je še dosti dobro vzgojen, in sedaj bi te vprašal, kaj ima toliko posla z obema starima lovcema.“

„Vem li jaz?“

„Jaz pa vem. Rudno žilo so zasledili v gorah.“

„To bi bil kaj važen dogodek.“

„Na svoje oči sem videl Mohikanca in Irhasto nogavico, kako sta z motiko in lopato šla v goro in zopet nazaj, in drugi so bili priče, kako sta v temi skrivnostno spravljala reči v svojo kočo.“

Sodnik ga vprašaje pogleda.

„Zdi se mi, da sta spravljala rudo domov, in sedaj te vprašam, kdo je ta Oliver Edwards, ki je že od Božiča v tvoji hiši?“

Sodnik zmiga z ramenom.

„To vemo, da je na pol belec, na pol Indijanec, saj ga Chingachgook javno imenuje svojega sorodnika. Ali kaj počenja tukaj? Ali se še spominjaš, Marmaduke, da Nattyja, preden je prišel mladi lovec, nekaj dni ni bilo tukaj? Ko se je vrnil, in sicer ponoči, je vlekel velike sani za seboj in nekaj spravil v kočo, kar je bil skril pod svojimi medvedjimi kožami.“

„Bržkone je bil na lovu.“

„Nikakor ne, ker je bil dal puško popravljat v vas. Mislim, da je prinesel s seboj skrivnost, zakaj od tistih dob ne sme nihče k njegovi koči. Štirinajst dni nato pride ta Edwards. Po cele dni se potikajo po gozdih, češ, da so na lovu. Pa ni tako. Ker pozimi niso mogli kopati, je mladi lovec izkoristil dobri slučaj, da je dobil pošteno stanovanje. Sedaj pa malone ves čas biva pri Irhasti nogavici, da — topi. Da, Marmaduke, rudo tope in bogate ob tem, dočim ti obubožuješ.“

„Kdo pa ti je povedal vse te novice?“ vpraša sodnik nejeveren.

„Nekoliko sem opazoval sam, nekoliko pa mi jih je povedal Hiram Dolittle, ki je videl starega moža, prihajajočega s sanmi.“

„To ni zanesljiva priča,“ odgovori sodnik. „Edwardsa imam za ubožnega, vendar priznavam, da mi ne prija njegovo skrivnostno, časih plašno vedenje. Ker si mi pa že vzbudil sumnjo, bi se rad prepričal, koliko je resnice v tvojih besedah.“

„Pojdiva na kraj, kjer se ukvarjajo ti lovci. Daleč ni do tja.“

Skoro prideta na mesto, kjer so, nedaleč od Nattyjeve koč, lovci razkopavali zemljo. Bila je tam prirodna jama v skali, in pred njo je ležal kup prsti, ki so jo bili bržkone spravili iz dupline. V jami, dolgi kakih dvajset črevljev in še enkrat tako globoki, so se kazali sledovi novega dela in videti je bilo celo nekaj orodja.

„To je res nekaj čudnega,“ reče sodnik, „ampak o rudi ni sledu.“

„No, saj menda vendar ne zahtevaš, da bi ležali dolarji kar skovani po tleh! Zaklad mora biti šele izkopan. Pa naj ga le kopljejo! Dobili ga ne bodo, to bo moja skrb.“

Sodnik si natančno ogleda ves kraj, da ne bi ga izgrešil, če bi bilo treba novega poseta, in nato zopet odjaše. Ko dospeta na cesto,

se loči od sheriffa in se vrne domov, dočim odide drugi po opravkih. Zbrati mu je bilo namreč štiriindvajset „dobrih in zvestih mož,“ ki bi se prihodnji ponedeljek sešli kot porotniki.

„Morda vendar res tiči kaj več v tej reči,“ de sodnik sam pri sebi, jahajoč po cesti, „nego sem si mislil. Poklicati bom dal Irhasto nogavico in mislim, da bode preprosti stari mož že govoril čisto resnico.“

Doma sta mu Elizabeta in Lujiza povedali, v kakšni nevarnosti sta bili v gozdu. Sodnik se ni malo prestrašil, potem pa je glasno pohvalil hčer, da ni bila zapustila prijateljice.

Zdajci nekdo potrka, in Benjamin stopi v sobo. „Redar Dolittle bi rad govoril z vami. Pravi, da ima zatožiti Nattyja.“

„Nattyja?“ vzklikne Elizabeta začudena.

„Umiri se, dete, bržkone je samo kaj malenkostnega. Nič zla se ne bode zgodilo tvojemu rešitelju. Naj ystopi redar.“

Elizabetine temne oči se trdno upro na redarja, vstopivšega dosti nerodno.

„Gospodično Temple je v gorah zadela nezgoda?“ vpraša in si pogladi razmršene lase.

Sodnik prikima.

„Tedaj je pa Irhasta nogavica napravil dober kup,“ reče Hiram nadalje, „zakaj nagrada je razpisana za take zveri.“

„Poskrbel bodem, da jo dobi.“

Redar se odkašlja. „Prihajam, da bi mi dali pooblastilo za hišno preiskavo. Mislim, da je Natty Bumppo danes ustrelil jelena.“

„Samo mislite? Ali ne veste, da morate po postavi priseči na dejstvo?“

„Mislim, da bi že lahko prisegel.“

„Tedaj pa stopite v mojo pisarnico. Takoj pridem za vami, da podpišem ukaz.“ Dolittle odide. „To prebito ovajanje mi že mrzi,“ reče sodnik hčeri. „Če je res osem dni prej streljal, preden je potekla postavna doba — kaj potem, če res najdemo jelena v njegovi koči? Kot sodnik seveda ne morem odstopiti od globe, ti pa jo boš plačala zanj, Betty.“

Elizabeto so te besede popolnoma pomirile, sodnik pa je odšel v pisarnico in podpisal pooblastilo. Ko redar prejme listino, se precej napoti iskat izvrševatelja, zakaj sam je hotel biti le za gledalca pri preiskavi. Sreča Billyja Kirbyja. Zahteval je, naj gre ž njim, storilca pa ni hotel imenovati, preden ne bi zaprisegel pomočnika.

Mož je znan za dobrega pretepača,“ je dejal, „in za takšen posel ne potrebujem pokveke.“

„No,“ reče drvar, „bomo že videli, ali je res tak pretepač. Zaprisezite me, in potem pojdem z vami.“

Ko so ga zaprsegli v uradni sobi, sta se moža z drugim redarjem vred po bližnjici napotila proti Nattyjevi koči. Spotoma se je domislil Kirby, da sedaj pač že sme zvedeti storilca, in zato je zahteval, naj mu Doolittle pove ime.

„Bumppo je tisti, ki ga iščemo.“

„Kaj? Irhasta nogavica? In tega imenujete najboljšega pretepača? Saj ga lahko primem s kazalcem in palcem, pa si ga ovijem kakor ruto za na vrat. Mož šteje že blizu sedemdeset let in ni nikoli slovel zaradi moči.“

„Pa je jako lokav človek kakor vsi lovci in dosti močnejši, nego je videti. Vrhutega ima puško.“

„Kaj me skrbi puška! Star mož je, ki ne stori nikomur nič zla, in živi ob lovu,“

„Zakonov pa ne sme prestopati.“

„To je že res — no, pojdem z vama in izpregovorim ž njim. Morda nam utegne še dati kos pečenke.“

„Meni bi bilo prav, ako bi se vsa reč iztekla gladkim potem. Prepиров ne maram.“

Dospevši do koč, se Dolittle rajši ustavi za staro smreko, drvarja pa pošlje dalje. Ko ta glasno zakliče „Halo“, se Natty nemudoma prikaže pred vrati.

„Miruj, Hektor,“ zakliče renčecemu psu. „Ali misliš, da je redar tam-le za smreko panter?“

„Čujte, Natty“, povzame drvar, „tukaj imam pismo za vas, v katerem je zapisano, da ste dvajseti dan meseca julija zamenili s prvim dnevom meseca avgusta.“

„Billy“, reče starec, „med nama ni sovraštva; zakaj torej bi vznemirjali starega moža, ki vas ni nikoli razžalil?“

„Nikar ne mislite, da sem hud na vas, ker ste me posekali v streljanju! Ali govori se, da ste pred zakonito dobo ubili jelena.“

„Svojo puško sem sprožil danes le dvakrat in obakrat na panterja. Tukaj so ušesa, s katerimi sem ravnokar hotel iti k sodniku po nagrado.“

Billy vzame ušesa in jih začne kazati psu, smejoč se njega poskakovanju.

Osrčen po vzgledu pomočnikovem, stopi sedaj Dolittle izza drevesa in prečita pooblastilo.

„In pod to-le krpo papirja se je podpisal sodnik Temple?“ vpraša Natty nejeveren. „Menda bolj ljubi nova pota in izboljšave nego rodno kri. Ne umejem popolnoma zakona, mojster Dolittle. Kaj naj se zgodi zdaj, ko ste mi prečitali svoje pooblastilo?“

„Nič posebnega, Natty“, odgovori redar s prihuljenim obrazom. „Dajte, da vstopimo in se do dobra dogovorimo. Samo majhna globa bo, in prepričan sem, da se bode našla tudi brez vas.“

Stari lovec nezaupno pogleda došlece.

„Povejte sodniku, naj me pusti v miru s svojim zakonom. Naj obdrži nagrado, ako jo hoče, ampak v mojo kočo ne boste stopali.“

„To je poštena beseda!“ vzklikne Kirby. „Natty daruje okraju svojo nagrado, zato pa mu mora tudi okraj odpustiti globo.“

„Vse prav“, reče redar, „ali v imenu zakona in vzpričo svoje službe zahtevam vhod v kočo.“

„Nazaj, vam pravim, sicer vam bo žal!“ zakliče Natty.

„Če se upirate, zadenejo posledice vas.“

Rekši že stopi Dolittle na prag, ali Natty ga prime za rame in ga vrže deset metrov nazaj. Kirby se zagrohota na ves glas.

„Dobro, dobro, stara Nogavica!“ reče ves v smehu, „pridite semkaj na ta-le kraj, da izvojujete stvar kakor moža.“

„Billy Kirby, zapovedujem vam, da storite svojo dolžnost“, zakliče redar od daleč. „Primate tega moža, zapovedujem vam v imenu zakona.“

Ali Natty je že prijel za puško, in njegov odločni obraz ni dal pričakovati nič dobrega. „Le zapovedujte, mojster Dolittle, potem bomo pa videli, kdo izmed naju bo hujši.“

Ali redarjev ni bilo že več videti; zakaj toliko da je bil Natty pokazal puško, sta že oba odnesla pete.

„Kaj ni sramota, da človeka nadleguje takšna golazen?“ pravi stari lovec in zaničljivo povesi puško. „Glejte, Billy, jelenja ne tajim kar nič in vam dam kožo s seboj, da jo lahko pokažete kot dokazilo zoper mene. Nagrada za panterja bode poplačala globo, in tako bodo menda narejalci tistih zakonov zadovoljni.“

Kirby je bil precej pri volji, da vzame kožo. Natty mu jo prinese iz koče, in nato se ločita kaj prijateljski. —

Prišedši v vas, gre redar takoj k sodniku in zatoži Nattyja. Ko je še bil v sodnikovi

pisarnici, je prišel Oliver k Elizabeti, češ, da bi rad govoril s sodnikom.

„Ravno prav prihajate“, reče deklica. „Saj veste, kakšno hvalo sem dolžna Nattyju, in ker gotovo poznate njegove navade, bi mi lahko povedali, kako naj ga poplačam.“

„Prav sedaj je najboljša prilika. Natty je bil neoprezen in je ravnal zoper lovsko postavo; mislim, da sem tudi sam njegov sokrivec. Zatožen je pri vašem očetu.“

„Vem. Ali nič zla se mu ne bode zgodilo. Oče ni samo sodnik, nego tudi krščanski človek.“

Zdajci vstopi sodnik. Čelo mu je bilo nabrano, lice resno.

„Najin načrt je splaval po vodi, dete! Nattyjeva upornost mi je nakopala vso nejevoljo postave na glavo, pomagati mu ne morem.“

„Kaj se je zgodilo?“ vpraša Elizabeta.

„Uprl se je redarjema.“

„Kakšna kazen pa bi se mu utegnila prisoditi?“ vzklikne Edwards razvnet. „Ali ne bi leta, navade in sosebnost nevednost starega moža opravičile upor?“

„Samo olajšati utegnejo krivdo; vsa reč pride pred porotnike; nikoli nisem bil tako srečen, da bi si bil pridobil njegovo spošto-

vanje; toda ker sem mu dolžan veliko hvalo, bodem poizkusil kar najbolje olajšati njegov zločin.“

„Zločin?“ se razvname Edwards. „Ali je to zločin, če človek prežečega ogleduha požene izpred vrat? Če se je zvršil zločin, ga ni pripisovati njemu.“

„Komu pa?“

„In to vprašate mene, sodnik Temple? Vprašajte rajši svojo vest! Poglejte to dolino, te senčne gore, to mirno jezero in vprašajte srce, ako ga imate, zakaj ste lastnik teh bogastev! Dejal bi, da bi vam že zgolj postavi starega Mohikanca in Irhaste nogavice morali zagreniti pogled na to posestvo.“

Sodnik je osupel poslušal strastne besede mladeničeve. „Pozabili ste, s kom govorite“, de naposled. „Slišal sem pač, da zahtevate zase ta tla, ker ste potomec prejšnjih tukajšnjih domačinov. Ali izvestno vam ne more pomagati vzgoja, katere ste bili deležni, če vas ni učila priznavati pravice belopoltnih prebivalcev. Te krajine so moja last, ker so jih odstopili vaši predniki, in Boga kličem na pričo, da jih nisem nikoli zlorabljal. Po teh besedah pa, ki ste jih govorili proti meni, morate iz hiše.“

Sodnik odide. Mladi mož je dolgo časa zamišljen zrl za njim. Nato stopi k Elizabeti in jo nagovori: „Gospodična, spozabil sem se, ker sem hotel služiti staremu prijatelju. Na željo vašega očeta pojdem iz hiše, ali vsaj od vas bi se rad ločil v miru.“

Elizabeta počasi dvigne glavo in ga žalostna pogleda. „Odpuščam vam, Oliver, kakor vam bode odpustil oče. Ne poznate naju še, pa morda še pride čas, ko boste mislili drugače. Nekaj je v tej stvari, česar ne umejem, toda povejte Nattyju, da mu moj oče ne bo samo sodnik, nego tudi prijatelj. Gospod Edwards, zdravstvujte; želim vam najboljšo srečo.“

Preden jej utegne Oliver odgovoriti, hitro odide iz sobe. Lovec obstane kakor omamljen, potem pa stopi odločen k vratom in se napoti proti koči starega prijatelja.

Šesto poglavje.

Jones se je šele ponoči nastopnega dne vrnil z uradnih poslov. Zvedevši po Benjaminu, kaj se je zgodilo, ko ga ni bilo doma, je takoj sklenil zapreti Nattyja. Komaj se je razdanilo, se je že z desetimi sodnimi pomočniki napotil proti njegovi koči. Ali kako se začudi, ko ugleda mesto kočje zgolj ožgane podrtine! Vsi so stali in molče zrlili na pogorišče. Zdajci pa stopi visok mož iz gozda. Bil je Irhasta nogavica.

„Kaj hočete od starega moža?“ povzame slovesno. „Božje stvari ste pregnali iz gošče, kamor jih je bila nasadila njegova volja, in prinesli ste nemir in breme svojih postav v kraj, kjer, odkar pomnim, nikoli ni človek vznemirjal drugega. Meni, ki sem štirideset let v miru živel tukaj, ste vzeli hišo. Zapalil sem jo, da ne bi je oskrunili vaši pogubni koraki. Staremu možu, ki vam ni nikoli storil kaj žalega, ste napolnili srce z bridkostjo do njegovega rodu in še zdaj ga preganjate kakor gladni psi zmučenega jelena.“

Kaj hočete? Tukaj sem. Eden proti mnogim. Če je božja volja, ravnajte z mano, kakor se vam ljubi.“

Resno, skoro osramočeni so ga gledali možje in se nato umeknili, da bi se jim lahko izmuznil. Ali Natty se ni zmenil za to ugodnost, nego je samo gledal, kdo se ga loti prvi. Toda nihče ni hotel položiti roke nanj, dokler ni sam sheriff stopil predenj, se opravičil z uradno dolžnostjo in ga prijel. Natty se ni upiral kar nič, in tako so krenili proti vasi, kjer so lovca zaprli v ječo.

Drugo jutro ob desetih je bilo na vasi vse polno ljudi, ki so bili na poti k sodišču. Bilo je marsikaj prestopkov, o katerih je bilo treba razsodbe. Porotniki so zaprisegli, tožbe so se priglasile in ustanovil se je razpravni red. Nato sta dva redarja prignala Nattyja.

Javni tožitelj prečita obtožbo, da je Natty napadel redarja Hirama Dolittla. Lovec ga je pozorno poslušal.

Čuli ste, kaj se vam očita, Natanael Bumpo“, reče sodnik, „ali imate kaj ugovarjati?“

Stari mož zamišljen povesi glavo, pa jo hitro zopet dvigne in se zasmije, kakor mu je bila že navada.

„Ne morem tajiti, da sem bil s tem človekom nekoliko osoren, ali vse drugo je zlegano. Z mirno vestjo lahko rečem, da nisem kriv. Redarju sem prepovedal stopiti v svojo kočo in bi se bil dal rajši pri tej priči ubiti, nego bi mu bil dovolil prestopiti prag.“

Nato so zaslišali Dolittla, in potem je zagovornik zatožencev vprašal redarja tako-le:

„Hiram Dolittle, ali ste vi redar tega okraja?“

„Ne pravzaprav — samo časih opravljam to službo — sicer sem tesar.“

„Povejte mi dalje vpričo tega sodišča, ali ste bili upravičeni pridreti v stanovanje mojega varovanca?“

„Gospod“, reče Dolittle zmeden, „mislim, da — po strogi pravici — proti temu — morda nisem bil upravičen — ampak, kakor je že bilo — ker ni hotel Billy Kirby naprej, sem mislil, da bi šel sam.“

„Vprašam vas dalje, ali vam ni ta mož že večkrat prepovedal svoje hiše?“

„Priznati moram, da je bil kaj zoprn — kar nič tak, kakršni so prijazni ljudje, ko je vendar videl, da sem le hotel k njemu v vas kot sosed.“

„Gospodje porotniki“, de odvetnik, „zapomnite si dobro te besede. Prišel je k Natanaelu Bumpu v vas, Bumpo pa mu je prepovedal vstop.“

Sodnik vstane in pozove porotnike, naj izreko sodbo. Irhasto nogavico so oprostili, češ, da ni kriv. Žarek veselja šine po obrazu Nattyjevem. „No, pohvaliti vas moram, sodnik Temple, da vaš zakon ni tako trd, kakor sem se bal. Upam, da vam Bog povrne današnjo prijaznost.“

Rekši hoče oditi, ali zagovornik mu šepne na uho, da je zglašena še druga tožba proti njemu. Lovec zopet sede; z obraza se mu je čitala bolest in vdanost. V drugi tožbi se je očitalo zatožencu, da se je siloma uprl izvršitvi sodne hišne preiskave. Nekateri izrazi v obtožnici so tako užalili Nattyja, da je vzkliknil:

„Brezbožna laž je to! Nikoli nisem hrepenel po človeški krvi, in celo capinski Irokezi mi ne morejo očitati kaj takega. Streljal sem samo na vojščake, ki so bili bdeč pokonci. Tudi v gošči je Bog, dasi so menda nekateri, ki ne verujejo tega.“

„Obdolženi ste, da ste dvignili puško proti služabniku zakona“, reče sodnik. „Ali ste krivi ali nekrivi?“

„Mislite li, da bi stal Billy Kirby tukaj, če bi bil uporabil puško? Nisem kriv.“

Nato so zaslišali Dolittla, ki je trdil, da je Natty nameril nanj, potem pa še Billyja, ki je izpovedal, da je Natty s svojo grožnjo samo strašil in da mu je stari lovec radovoljno izročil tisto, kar so hoteli poiskati.

„Torej sta se poravnala mirnim putem?“ vpraša sodnik. „In vi, Billy, ne bi pričali zoper njega, če ne bi vas bilo pozvalo sodišče?“

„Čemu neki?“

Sodnik pozove porotnike, naj se izreko, ali je zatoženec kriv ali ne, ter jim priporoči, naj bodo milostni in prizanesljivi.

Po kratkem posvetovanju spoznajo porotniki obtoženca za krivega. Sodnik pa proglasi razsodbo tako-le: „Ker ste že stari in, ker ne poznate zakonov, vas sodišče oprasča take kazni, da bi bili bičani. Toda razsodilo se je zaradi slabega vzgleda, da vas zapremo uro dolgo v klado, da plačate sto dolarjev globe in da boste zaprti trideset dni v okrajni ječi.“

„Kje naj vzamem denar?“ ga hitro ustavi Natty. „Odtezate mi nagrado za panterja, ker sem jelenu prerezal vrat. Kje naj starec vzamem denar?“

„Če imate kaj ugovarjati proti razsodbi, vas bode sodišče poslušalo.“

„Dosti imam ugovarjati“, vzklikne Natty ter se krčevito oprime ograje. „Pustite mi prostost, pustite me v gozde in na gore, katerih čisti zrak sem vaju dihati, in navzlic svojim sedemdesetim letom se bodem potrudil nabrati vsoto, ako ste še dovolj pustili divjačine.“

„Ravnati moram po zakonu.“

„Ne govorite mi o zakonu, sodnik! Ali je bilo zveri kaj do vaših zakonov, ko je hrepenela po krvi rodnega vašega otroka? Klečala je hči pred svojim Bogom in ga prosila večje milosti, nego je sedaj prosim jaz, in uslišal jo je po meni. Ali mislite, da vas ne bode slišal, če mi odbijete prošnjo?“

„Osebnost moja čustva ne smejo govoriti tukaj.“

„Poslušajte me, Marmaduke Temple“, mu seže Natty bolestno-resno v besedo. „Prehodil sem te gore, ko ste bili še otrok. Hoditi smem tukaj, dokler bom živ. Ali ste pozabili časa, ko ste prišli k jezeru, ko še ni bilo ječe? Podal sem vam svojo medvedjo kožo za blazino in vas nasitil z najboljšimi kosci plemenitega jelena. Takrat niste dejali, da je greh moriti divjačino, sedaj pa me

hočete za to prijaznost zapreti v ječo? Dajte, da odidem; dosti dolgo sem bil že v tej gneči in hrepenim po gozdih. Če treba, poplačam globo do zadnjega beliča, dokler je še kaj divjačine po gozdih in bobrov ob rekah. Pridi, stari Hektor, dovolj bridkega posla imava za prihodnjo dobo, pa se bo že še postoril.“

Stari mož se je odpravljaj na odhod, ali redar ga je ustavil. Zdajci se prerine Benjamin Pump k mizi sodnikovi in položi na splošno začudenje mošnjiček zlata nanjo.

„Ako vaša milost Nattyju dovoli novo križarsko vojsko proti zverem“, povzame hišnik, „je tu-le malenkost, ki mu bode nekoliko zmanjšala nevarnost. Ravno petindvajset španskih tolarjev je — rad bi, da jih je več, pa si nisem mogel prihraniti več.“

Vsi so molčali od samega čudenja.

„Če hočete izkazovati usmiljenost, ne spada to pred sodišče“, pravi sodnik. „Redar, odženite jetnika v klado.“

S povešeno glavo se je Natty vdal v usodo in je molče odšel za redarjem. Gledalci so se mu umeknili, ali komaj je bil stari mož iz sobe, je vsa tolpa udrla za njim, da bi gledala njegovo sramoto.

Zunaj se vsi vstopijo v krog, redar pa dvigne gorenji del pri kladi ter s prstom pokaže na luknje, v katere naj bi starec vtaknil noge. Natty bolešno pogleda okolo sebe in se vda zapovedi. Toliko pa da redar zopet spusti gorenjo desko, se že Benjamin pririne do jetnika.

„Kje za vraga pa je navada, da bi komu natikali take lesene nogavice?“ vpraša precej osorno. „Vse je neumnost, zakaj to ne boli kar nič.“

„Benny, da ne bi bolelo, ako se sedemdesetleten mož kakor medved razpostavi na ogled?“ vzklikne Natty in ga klavrn pogleda. „Da ne bi bolelo starega vojaka, ki je šestinsedemdesetkrat stal proti sovražniku, ako ga vtaknejo kam, kjer mladiči s prstom kažejo nanj? Da ne bi bolelo, ako tako žalijo moža, ki ni zakrivil ničesar?“

Benjamin se je divje oziral. Ko bi bil le kje videl zasmehovanje, bi bil gotovo započel prepir. Tako pa sede poleg lovca, vtakne noge v še prazni luknji ter de: „Zdaj spustite desko, mojster redar. Če hoče kdo videti medveda, naj pride semkaj, našel bo dva in med njima enega, ki prav tako dobro grize, kakor renči.“

„Če vas veseli, vam ustrežem kaj lahko.“

Hišnik je poizkušal tolažiti sojetnika, dokler ni zapazil Hirama Dolittla. Le-ta se je približal koncu klade, kjer je sedel Benjamin. Zdajci ga hišnik zgrabi za nogo in ga začne tako neusmiljeno obdelovati s pestmi, da je moral Rihard priti redarju na pomoč. „Tako“, reče Benjamin, „ako vam še ni dovolj, pa lahko dobite še več. Vi ste lepa duša, vi; ne dosti, da ste spravili starega moža v klado, sedaj ga še prihajate sramotiti.“

„Zakon me mora ščititi!“ vzklikne Dolittle. „Zahtevam, gospod sheriff, da daste zapreti tega moža!“

„Bog pomagaj, Benjamin“, povzame Jones, „saj ste redarju kar razbili obraz na eni strani! Mislil sem vedno, da ste krotki kakor ovca, in sem vas vedno cenil, ampak tako vedenje je v sramoto vam in vašim prijateljem.“

Sheriff je moral seveda zapreti tudi hišnika, ker je bila razžalitev prejavna. V tem je potekla ura, ko je moral biti Natty razpostavljen. Ko Benjamin začuje, da bosta vsaj eno noč zaprta skupaj, se dá odgnati brez ugovora.

Kaj mi do tega“, reče na poti v ječo. „Spi se že lahko z možem, kakršen je Irhasta nogavica. Ampak vsakdo je glupec, kdor trdi, da se onemu capinu ni zgodilo po pravici. Če je sploh kaj krvosesov v deželi, je on vreden tega imena, in če ni ravno od lesa, bode lahko še nekateri dan pravil o meni.“

Sedmo poglavje.

O mraku je šel sodnik s hčerjo na izprehod proti jezeru.

„Ti bi ga najlože umirila,“ reče sodnik. „Današnji dan je eden izmed najhujših v mojem življenju. Prezreti nisem mogel njegovega prestopka, če nečem čakati, da bi teptali zakon z nogami.“

„Pretrdi ste bili ž njim. Otel mi je življenje, in celo izvrševatelj zakonitih določil naj ne zabi, da je tudi človek. Vendar mi pa razodenite svoje naročilo, in izvršila ga bom precej.“

„V tej mošnji je dvesto dolarjev. Ta-le listek, ki ga pokaži ključarju, ti odpre ječo. Tam lahko govoriš, kakor hočeš; ne zabi pa, da je zakrivil prestopek in da je tvoj oče njegov sodnik.“

Elizabeta mu molče stisne roko, pokliče nato prijateljico Lujizo, in obe se napotita proti ječi. Kar ugledata voz z dvema osloma. Vodnik je čmeren stopal ob kolih, kakor bi

bil upehan od dnevnega dela. Blizu ječe sta morali nekoliko postati, ker je gonjač voloma vrgel nekaj sena. Elizabeta niti ne bi bila pazila nanj, ko bi se jej ne bil zdel njegov glas tako znan. Pogleda ga in spozna Oliverja Edwardsa.

„Ali se le slučajno vidimo tukaj?“ vpraša mladi mož.

„Ne vem, kaj mislite,“ odgovori Elizabeta. „V ječo greva; ubogi Natty naj se prepriča, da mu moj oče, najsi ga je moral obsoditi, ni nič manj hvaležen. Mislím, da tudi vi hočete k staremu prijatelju; prosim vas samo, da naju počakate kakih deset minut.“

„Gotovo, ali nikomur nič ne omenjajte o našem sestanku.“

Deklica mu obljubi in stopi potem v hišo, kjer jima ključar nemudoma odpre ječo, ko mu izroči očetov listek. Vstopivši zapazita, da je hišnik na pol opit; vendar je bil še toliko pri zavesti, da je sedel na ležišče in se poizkušal ob steni držati pokonci.

Ključar postavi svečo na sirovoobtesano smrekovo mizo in odide, rekši, da mora ob devetih zapreti.

„Natty“, povzame Elizabeta, „ljubi moj dobri prijatelj! Hvaležnost me je prignala k vam. Ko bi bili vendar dopustili preiskavo —“

„Ali res mislite, ljuba gospodična,“ jo ustavi Natty, „da bi bil takrat takemu črvu odprl vrata, ko bi jih niti vam ne bil? Zdaj seveda naj iztikajo po pepelu, če se jim ljubi — našli ne bodo ničesar.“

„Poskrbela bom, da dobite drugo boljšo kočo, kadar vas izpuste iz zapora.“

„Ali je moči oživiti mrliča? Pač veste, kaj je to, izgubiti dom, kjer je človek štiri-deset let prebival v miru.“

„Umirite se, prijatelj! Poskrbela bom, da boste ostale dni na svetu prebili v miru in izobilju.“

„Kako morete govoriti o miru in izobilju, ko se moram potikati dan za dnevom, ne da bi zasledil drugo divjačino nego podlasico ali zašlo lisico! Celo za bobre bo trda, katerih potrebujem, da plačam globo. Skoro sto milj bo treba iti, da jih kaj dobim, zakaj tukaj okrog jih ni nič.“

Zdajci se obrne k hišniku, ki je že nekoliko-krat steklenico žganja nastavil k ustom: „Benjamin, če boste tako pili, ne boste mogli stati, ko bo čas.“

„Kaj pa veste vi o tem,“ odgovori Benjamin jecaje; „ko bo čas, me postavite na noge, in jadral bom z vsakomer za stavo.“

„Čas je že prišel“, reče stari lovec, „že slišim, kako si vola drgneta rogove zunaj ob steno.“

„Prav torej, kapitan, zapovejte razpeti jadra, pa odrinemo.“

„Izdali me ne boste, gospodična Temple,“ de Natty in vprašaje pogleda Elizabeto. „Preveč hrepenim po čistem zraku.“

„Kaj pa namerjate?“ odgovori deklica začudena. „Trideset dni morate biti zaprti; kar pa se tiče globe, je denar v tem-le mošnjičku. Ničesar ne boste trpeli, dokler boste v zaporu.“

„To bi storili zame?“ odgovori Natty skoro ginjen. „Ali da bi mesec dni ostal tukaj? Ne! Ljudje, ki se bavijo z lesom kakor jaz, si napravijo pot skozi smrekove trame.“ Rekši razgrne rjuhe svoje postelje in pokaže deklicama odprtino, ki je bila šele pred kratkim časom z dletom in kladivom izsekana v debla.

„Samo z nogo je treba suniti, in pot je prost.“

„Da, le odtod! Vi boste lovili bobre, jaz pa jih bom prodajal,“ reče Benjamin.

„Ta človek mi bo na poti. Tak je, da me utegne ovirati na begu.“

„Ostanite tukaj, Natty,“ reče Elizabeta. „Stari ste, in gozdno življenje je naporno. S častjo bi lahko odšli iz zapora.“

„Ali je pač tukaj kaj bobrov?“

„Ne, ampak denar je tukaj za globo. Vzemite ga in čez mesec dni boste prosti. Glejte, zlato je.“

„Zlato?“ odgovori Natty, radoveden kakor otrok. „Dolgo je že, kar sem zadnji kos —“

„Angleške gvineje so in vaše so.“

Stari lovec jo je nekaj časa gledal s kalnimi očmi. „Nečem vas opleniti“, je dejal. „Toda nekaj bi lahko storili zame, ki nimam nikogar drugega.“

„Kaj pa?“

„No, škatljo smodnika bi rad, ki velja dva dolarja. Čujem prijatelja zunaj — gospodična, ali mi hočete preskrbeti smodnik?“

„Kaj li vprašujete? Če bi morala ves dan teči skozi gozd, bi ga vam prinesla. Ali kje naj vas dobim?“

„Kje?“ reče Natty zamišljen. „Mislim, jutri na Vizijski gori; tam bodem, ko nam bo stalo solnce nad glavo.“

„Zanesite se name.“

„Ampak pazite, da bo drobno zrnat — toda zdaj se ne smemo več muditi, Benny, vstanite, čez dobro uro izide mesec.“

„Počakajte, Natty, da odideva. Ne smejo govoriti, da ste ušli vpričo hčere sodnikov.“ Rekši se Elizabeta in Lujiza poslovita ter odideta do cestnega ovinka. Tam sta videli, kako sta Natty in Edwards opitega Benjamina potegnili skozi luknjo lesene stene in ga iz težka spravila na voz. Posadila sta ga na snop sena, mu zapovedala, naj bo miren, in pognala vola; sama pa sta se plazila dalje v temi ob hišah. Zdajci se začuje glas Billyja Kirbyja. Kričal je, da mu je nekdo odgnal voz z voloma. Zaslišavši ropotanje pred seboj, se je spomnil, da bi utegnil biti tam njegov voz, in tekel je za njim, kolikor se je dalo.

„Bog me ne udari, to je moj voz!“ zakriči. „Hej, kam pa, kam?“

„I kaj“, zajeca Benjamin, „z Irhasto nogavico greva loviti bobre — naprej, lisec — umeknite se, Billy!“

Drvar spozna, da gre tukaj za beg, in precej sklene, da ga ne bode oviral. Ker je pa skoro spoznal, kakšen je hišnik, je stopal poleg voza, na katerem se je Benjaminu kaj hitro zadremalo. Vzame mu bič iz rok in požene vola po cesti v hrib, kjer je mislil delati prihodnji dan.

Elizabeta je potem še dolgo časa stala pri oknu svoje sobe in ni šla prej spat, dokler

ni začula zadnjih zasledovalcev, ki so se vrnili zmočeni in utrujeni, ne da bi bili zasledili begunce.

Drugo jutro zarana se odpravi z Lujizo v prodajalnico francoskega trgovca po smodnik in se potem s prijateljico napoti dalje. Ob koncu vasi se je Lujiza obotavljala, da bi šla zopet v to goro, kjer sta bili v toliki nevarnosti.

„Če nečeš iti“, reče Elizabeta, „moram iti sama. Ali me bodeš počakala ob gozdu?“

„Dokler vidim v vas, ostanem, in če bi te čakala leto dni.“

Elizabeta se hitrih, trdnih korakov napoti po gorski stezi. Počivala je le nekaj trenutkov, da bi se oddehnila, zakaj zrak je bil vroč in suh. Naposled dospe na vrh, kjer je bila majhna jasa, in sede na parobek, da bi se odpočila. Ko Nattyja še ni bilo prihodnje četrte ure, je vstala in stopala ob gozdu, kjer ga je klicala na vse strani. Ali od nikoder ni bilo odgovora. Sedaj se približa položju, kjer začuje kot odgovor na večkratni klic razločno sikanje. Meneč, da jej je Natty dal tako znamenje, je stopala kakih petdeset metrov globoko nizzdol, dokler ni dospela do prirodne terase, kjer je raslo nekaj dreves. Zdajci ugleda pred seboj Chingachgooka.

Pogledal jo je tako divje, da bi se ga bila skoro prestrašila. Plahta mu je bila zdrsnila z ramen, v ušesih je imel sirove nakite od srebra, biserov in ježevih bodic; podobni okraski so mu viseli iz nosu črez ustna in po obrazu in životu je bil poslikan, kakor da je pripravljen na kaj posebnega. Elizabeta stopi k njemu.

„Dolgo časa vas že ni bilo v vasi, stari prijatelj“, ga nagovori. „Dolžna sem vam še katunasto srajco za vrbov košek, ki ste mi ga prinesli.“

Indijanec jo srepro pogleda in potem zmaje z glavo. „Chingachgooku ni treba več srajce. Moj čas je minul, hči. Ko sem bil mlad, je moj rod to deželo podaril Ognježrcu. Nobeden Delavarec ni od tistega časa ustrelil jelena ali ptica v njegovi deželi od tam-le, kjer stoji sinja gora nad vodo, do tja, kjer se reka Susquehannah skriva pod drevesi. Od takrat so se Angleži in Amerikanci bñli med sabo, in videl sem, kako je bila dežela vzeta Ognježrcu in njegovim potomcem in kako so jej postavili novega poglavarja. Vzeli so Ognježrcu posestvo, ne da bi bili pogledali, ali je še živ ali mrtev.“

„Ne umejete razmer“, odgovori Elizabeta, „sicer bi sodili drugače. Ne mislite nič hudega

o mojem očetu, Mohikanec, zakaj pravičen in dober je.“

„Res je tako, in dejal sem mlademu orlu, da bode pravičen. Drugega upa mu nimam dati; moj čas je prišel, in veliki duh me kliče. Pojdem v deželo, kjer bivajo moji očetje; nobena žena se ne bode jokala po hrani, in nobenega Minga ne bodem srečal tamkaj. Očetje, sinovi, vsi so preminili, Chingachgook nima nobenega sinu več nego mladega orla, in v njegovih žilah se pretaka kri belega moža.“

„In vendar ga ljubite“, reče Elizabeta. „Povejte mi, kdo je ta Oliver?“

Indijanec se zdrzne ob tem vprašanju. „Poglej, hči“, reče, kažoč proti severu, „kamorkoli ti gleda mlado oko, je bila ta dežela last njegovega —“

Zdajci se jima zavale velikanski oblaki dima nad glavo in zakrijejo razgled proti gorovju. Prestrašena plane Elizabeta pokonci in se ozre na vrh gore, odkoder se je čul glas, kakor bi bučal vihar.

„Bog pomagaj, kaj je to?“

Preden jej utegne glavar odgovoriti, se zasliši glas v gozdu.

„Mohikanec, kje si? Ves gozd je v ognju, in samo minuto časa imaš še za beg.“

Chingachgook položi roko na usta in sikne tako kakor prej, ko je bila Elizabeta prišla semkaj. Skoro nato stopi Edwards k njima.

„Vi tukaj, Elizabeta? Hitro, hitro, Chingachgook, plameni se vijejo ob vsem skalnem rtu, in ako ne moremo priti tukaj-le na plano, ni drugega izhoda kakor črez prepad.“

„Otmi jo in pusti Chingachgooka, da umre,“ odgovori Mohikanec.

„Pokonci, Mohikanec, nobenega hipa ne smemo izgubiti! — Pridite, gospodična, morda najdeva izhod.“

„Toda ali smeva zapustiti Chingachgooka?“

„Ne skrbite zanj“, reče mladi mož kakor brezupen. „Zgorel ne bode, nego si bode že pomagal.“

„Ali je nevarnost res tolika?“

„Če dospeva tja do rta pred ognjem, sva oteta. Bežite, ako vam je do življenja!“

Pot na vrh je bil jako strm in naporen. Velikanski oblaki dima so krožili okolo vrha, plameni pa so požirali vsak grmič, vsako drevo. Po nesreči je ležal kup suhega grmičja na poti, po kateri sta morala iti. Če bi prišla preko njega, bi bila oteta. Ali preden sta dospela tja, se je bil že vnel suhi les, in begunca sta morala pohiteti drugam, kjer sta vzgrožena zrla na čimdalje silnejše plamene.

Ker je bila Elizabeta lahko oblečena, se je bilo silno nevarno bližati ognju. Oliver je bil ves obupan. „Nazaj morava do skalnatega rta. Tam morava najti mesto, kjer bi mogla nizzdol.“

„Tedaj pojdiva tja — o moj ubogi, nesrečni oče!“

Odhitita proti prepadu. Ali skala je bila tako gladka, da še misliti ni bilo na to, kako bi ob neznatnih krmolih prišla kakih petdeset metrov nizzdol.

„Nič drugega ne kaže,“ reče Oliver, „kakor se odtod spustiti na dolenjo skalo. Ali kako! Iz Chingachgookove plahte je treba narediti vrv.“

„Ne, ne“, vzklikne Elizabeta, „niti on niti vi ne smeta umreti zaradi mene!“

Toda Oliver že ni poslušal njenih besed. Nemudoma odhiti k Mohikancu. Ta si dá brez ugovora vzeti plahto, v kateri je bil z indijanskim dostojanstvom in pokojem ostal na nevarnem kraju. Oliver razreže plahto na proge, poveže posamične kose, razreže še svojo suknjo in Elizabetino ogrinjalo ter napravi vrv, ki jo vrže čez skalo. Toda niti do polovice ni segla do tal.

„Ne dá se!“ vzklikne Elizabeta, „nobenega upanja ni več, zakaj ogenj se širi počasi, pa gotovo.“

Doslej ju ogenj še ni dosegel, ker je bilo na skalovju le nekaj velih rastlin in nič grmovja. Toda čimdalje bolj se je bližal trenutek, ko bi se od vročine vnela trava po skalah. Že so švigale velike iskre in letale goreče veje preko terase. Prasketanje se je grozno družilo z bobnenjem padajočih dreves. Elizabeto je popolnoma minilo upanje, da se otme, in pričakovala je pogubo malone tako vdana kakor Chingachgook. Enkrat ali dvakrat je stari glavar pogledal na mlada človeka, katerima je pretila tako grozna smrt, in sočutje se mu je prikazalo na obrazu. Potem pa je zopet uprl pogled v daljo in z zamolklim glasom zapel mrtvaško pesem v delavarskem jeziku.

Vročina je naposled zapalila travnate bilke na skali, in tudi poslednje drevo blizu njiju je že zagorelo. Končno se je vnelo tudi deblo, na katerem je sedel Chingachgook. Videti je bilo, kakor bi bil glavar ves v plamenu, vendar se ni ganil, pel pa je še nadalje.

„Umreti morava“, reče Elizabeta. „Toda ne — vi se morda še lahko otmete. Poizkusite, vaša obleka vas ne ovira kakor

mene moja. Hitite, pojdite k mojemu ubogemu očetu in povejte mu, da umiram mirna; recite mu, da se še vidiva po smrti — oj, kako sem ga ljubila!“

„Da bi vas zapustil? Jaz naj se otnem, vi pa bi umrli? Nikakor!“

Zdajci se zasliši glasen „Halo!“ pod njima.

„To je glas Nattyjev!“ zakliče Elizabeta.

„Hvala Bogu, Natty je!“ zavrisne Edwards, „zdaj je rešitev še mogoča.“

V tem hipu se zablisne daleč na okrog; začuje se glasen pok smodnika.

„To je Francozov smodnik“, pravi isti glas od spodaj. „Deklica, kje si, ali še živiš?“ Takoj nato se prikaže Irhasta nogavica na terasi. Bil je razoglav; njegovi lasje so bili osmojeni, srajca črna in vsa ožgana.

„Hvala Bogu, da sem vas našel!“ reče starec Elizabeti. „Hitro za mano. Tukaj je jelenja koža, zavijte se vanjo, pa hitro odtod.“

„Toda kaj bo z Mohikancem?“ vzklikne Edwards.

Natty nemudoma plane k Indijancu. „Kvišku, Chingachgook! Ali hočeš zgoreti kakor Mingo na kolu?“

„Očetje me kličejo iz daljnih deželá. Veliki duh pravi: ‚Pridi!‘ Pusti me, naj umrem!“

Natty pa ga ni hotel pustiti. Pobere kose razrezane plahte, si čudovito hitro poveže onemoglega glavarja na hrbet in se napoti s svojim bremenom pred Elizabeto in Edwardsom.

„Stopajta po mehkih tleh!“ jima je dejal, ko so bili tako v dimu, da so komaj videli korak predse. „Stopajta vedno v belem dimu, in pazi, dečko, da deklica ne izgubi jelenje kože, zakaj deklica je zaklad, ki ga morava varno spraviti domov.“

Preko gorečih debel in črez padajoče veje je vodil Natty svoja varovanja. Naposled dospo do dupline v skali, odkoder pridejo iz lahka do druge terase in se oddahnejo v prostejšem zraku.

„Srečal sem gospodično Grantovo spodaj ob gozdu“, de vodnik in se obrne; „izvestno je v vasi sklicala ljudi, da bodo na drugi strani zajezili ogenj. Ali težko vas je bilo najti, deklica, in šele ko je počil smodnik Francozov, sem vedel, kje ste. Da, da,“ reče nadalje in se zasmije, kakor mu je bila navada, „njegov smodnik je jako dober, zakaj razpočil se je ves hipoma, dočim debelo zrno še prasketa nekaj časa. Ko sem šel nekoč na boj —“

„Za Boga, Natty,“ ga ustavi Elizabeta, „ne pripovedujte nama ničesar, dokler nismo v varnosti. Rajši povejte, kam gremo sedaj.“

„Ej, kam li drugam kot na to-le skalno ploščo nad jamo. Lahko bi šli tudi v jamo, če ne bi bili varni tukaj.“

Mladi mož se prestrašen zdrsne. „Ali na skali ni nevarnosti?“ vpraša boječe.

„Ako skale ne gore, bomo varni do sodnega dne.“

Dospevši na skalo, odloži Natty svoje breme in posadi Indijanca s hrbtom proti skali, Elizabeta se zgrudi na tla in si zakrije obraz.

„Srce mi je prepolno hvale za to čudovito rešitev. Brez vaju, Oliver in Natty, bi bila izgubljena.“

„Umirite se“, reče Natty. „Storila sva, kar je bila najina dolžnost.“ Nato sede poleg Indijanca.

„Končano je ž njim,“ reče žalostno. „Vidim mu na očeh, da je prišel njegov čas. Človek ne more živeti večno, sosebnost, če vidi, da so ga zapustili vsi, ki jih je ljubil.“

Stari Indijanec obrne pošastni obraz k Nattyju in upre vanj temne oči, toda brez izraza. Skoro pa se zopet obrne proti dolini

in iznova povzame mrtvaško pesem. Nato poda Nattyju roko: „Sokolje oko, očetje me zovejo na srečna lovišča, pot je odprta, in oko Chingachgookovo se zopet mladi. Gledam okrog sebe, pa ne vidim belokožcev, tam so zgolj pravični in hrabri rdečekožci. Zdravstvuj, Sokolje oko! Ti pojdeš z Ognježrcem in mladim orlom v nebo belopoltnih ljudi — mene pa vleče v nebo mojih očetov. Položi mi puško, sekiro, pipo in pas v grob, zakaj kakor vojščak na bojni stezi bodem vstal ponoči in se ne bom mudil, da bi iskal svojih stvari.“

Zdajci zagrmi nekaj velikanskih dreves na sosednjo skalo. Chingachgook se dvigne, kakor bi bilo to znamenje za slovo, in razprostre suhotne roke proti zapadu. Nato se mu oko še enkrat zaiskri v starem svitu, precej potem pa mu zadrhte ustna, roke se mu polagoma povesijo in — velikega glavarja mohikanskega ni bilo več! Drgetajočih usten prime Natty umršega prijatelja za roko in ga gleda nekaj časa nem in zamišljen. „Rdečekožec ali bledoličnik“, povzame potem ginjen, „sedaj je vse končano! Bil mi je prijatelj, kakršnega ni na svetu. Zdaj je treba umreti samo še enemu izmed naju, in ta se je naveličel življenja. Stare prijatelje,

ki jih poznam tukaj, gozdna drevesa, posekavajo, in nobenega lica ni, ki bi mi bilo znano.“

Iz mračnih oblakov, ki so se bili nakopičili od jugozapada, so sedaj padale težke kaplje. Mrtvega Indijanca zaneso v jamo, Edwards pa stopi z Elizabeto pod skalo, da bi vedrila. Preden je minila nevihta, so se začuli od spodaj glasovi, ki so klicali Elizabeto, in prikazali so se možje, ki so predirali čez ugašajoči plamen.

Ko je dež ponehal, je Oliver spremil Elizabeto do ceste. Tam se je ločil od nje, rekoč: „Čas je prišel, da razkrijem svojo tajnost. Jutri bodem govoril jasno. Hvala Bogu, da ste oteti; zdravstvujte za sedaj!“

Rekši odide proti gozdu. Elizabeta je dolgo molče zrla za njim, potem pa je odhitela domov, kjer je jokaje objela preplašenega očeta.

Osmo poglavje.

Drugo jutro so bili gozdi daleč na okrog zaviti v črn dim. Gorelo pa ni nikjer več, ker je bil nalive pogasil ves ogenj. Ljudje v vasi so se pomirili, pa so tudi jeli povpraševati, kaj je zakrivilo to nesrečo. Nekateri so dolžili Irhasto nogavico, Benamina in Edwardsa, da so zažgali gozd, češ, da bi lože ušli zasledovalcem. Tako pa so govorili največ tisti, ki so bili sami po svoji neopreznosti zakrivili požar. Vendar je moralo oblastvo vzpričo takih govoric poizkusiti ujeti obdolžence, in sheriff Jones se je še tisto popoldne odpravil s kakimi petindvajsetimi možmi na pot, da bi jih zatel. Ogledniki, ki so jih bili poslali naprej, so se skoro vrnili z novico, da bivajo begunci v tisti jami, kjer sta bila svoje dni sodnik in sheriff, in da se pripravljajo na brezupen odpor.

Zato je Jones razdelil svojo četo. Oddelek se je napotil črez Vizijsko goro proti jami, da bi se jej približal od leve strani, drugi oddelek pa je prihajal od desne.

Ko se le-ta pod vodstvom Billyjevim približa jami, zapazijo, da je vsa zadelana s težkimi drevesnimi debli in z vejami. Zdajci pa se tudi prikaže puška Irhaste nogavice in začuje se glas lovčev:

„Nazaj, Billy Kirby, nihče ne pride blizu; nikar ne dajte, da bi prelival kri.“

„Bodite pametni, stari dečko, in poslušajte, kaj vam povem,“ odgovori drvar dobrodušno. „Kaj meni do tega, kdo zmaga, toda sheriff mi je naročil, naj grem z drugimi možmi in naj vas pozovem, da se vdaste zakonu.“

„To veste, Billy, da nisem jezen na vas. Če hočete samo v jamo, počakajte še dve uri, pa vam ne bode nihče branil vanjo. Eden mrlič že leži na tej mrzli skali, o drugem možu pa ne vem, koliko časa bode še dihal.“

„To je poštena beseda in ne brezpametna. Če je kdo kriv in se hoče vdati, ni treba, da bi bili tako ostri ž njim.“

Sheriff pa ni bil teh misli. „Zapovedujem vam, Natanael Bumppo, da se vdaste zakonu.“

„In vam tudi, Benjamin Penquillan,“ spopolni redar Dolittle, „sicer vam ni misliti na milost.“

„Pojdite se solit!“ reče Benjamin. „Pridite semkaj, ako se upate!“

„Sheriff Jones“, reče Natty, „vaš poziv nič ne pomaga. Pustite nas v miru, sicer se zdajci zvrnete s skale, kjer stojite.“

Jones se prestrašen umakne, potem pa zapove naskok. Četa se napoti proti jami. Toliko pa, da Benjamin sproži puško nad njimi v zrak, se pogumni naskakovalci že spuste v beg. Kirby si ni mogel kaj od smeha, videč, kako so njegovi tovariši pogumni, in je kar tolkel ob tla od samega veselja. Ko je Natty videl, da se umika levo krilo, se je lotil desnega oddelka. Zdajci zapazi tamkaj, kako se plazi redar za drevesi proti jami. Bliskoma dvigne puško, da bi mu dal nauk, ki mu ne bi bil ravno dosti v kvaru, in sproži. Zadene ga ravno v zadnjo oplat. Dolittle zatuli od jeze; njegov krik pa tako osrči nedaleč stoječo četo, da ustrele proti jami in glasno kričeč planejo proti njej.

V tem usodnem trenutku pride sodnik Temple na bojišče. „Mir!“ zakliče. „Čemu bi se prelivala kri? Ali ni zakon dovolj

močan sam po sebi, da se zbirate kakor na vojski?"

„Črna vojska je“, zakliče sheriff z daljne skale.

„Recite rajši, vražja vojska! Mir vam ukazujem.“

„Stojte“, zakliče zdajci glas z vrha Vizijske gore. „Ne streljajte več; vdamo se, in lahko stopite v jamo.“

Vsi se začudijo. Natty pa postavi puško na tla, odpravi drevesna debela izpred dupline in veli Oliverju in majorju Hartmannu, ki sta prihitela nizdol s hriba, naj vstopita. Precej nato prineseta na stolu, pokritem z neustrojenimi jelenjimi kožami, starega moža, čigar glavo so pokrivali dolgi, srebrni lasje, ter ga postavijo med zbrane može. Natty stopi, oprt na puško, za stol, major pa se razoglav postavi poleg starca. Edwards je stal na drugi strani; videti mu je bilo, da je jako vznemirjen.

„Kdo je ta mož?“ vpraša sodnik Temple naglo.

„Ta mož, že otročji od starosti“, odgovori Oliver, „je bil nekoč tovariš in svetovalec tistim, ki so vladali tej deželi. Bil je tako hraber vojščak, da so mu domačini vzdeli priimek Ognježrec. Danes brez strehe in

ubožen, je bil nekoč lastnik velikega bogastva — da, sodnik Temple, in vrhutega pravi lastnik tal, na katerih bivate.“

„Major Effingham?“ vzklikne Marmaduke izredno presenečen. „Pristaš kraljev, o katerem se je mislilo, da je izginil, mož, čigar sin mi je izročil premoženje, ko je vstopil v kraljevo vojsko, da se je šel borit z Amerikanci —“

„Isti mož“, odgovori mladenič z ostrim pogledom, „in jaz sem njegov vnuk.“

Velik molk nastane, in vse oči se upro na Oliverja. Sodnik naposled dvigne glavo, in debele solze se mu ulijo po licu, ko iskreno prime mladeniča za roko.

„Oliver, vse vam odpuščam, vso trdost, vso sumnjo, ampak tega nikoli, da ste puščali tega ubogega starčka v bedi, ko ste vedeli, da sem njegov dolžnik. Vse moje premoženje bi mu bilo na razpolago.“

„Saj sem ti dejal, dečko, da je zvest kakor jeklo!“ vzklikne major Hartmann.

„Res je“, odgovori Oliver, „da ste mi omajali misli. Major je bil bojni tovariš mojega očeta, in ako je vse res, kar pravi, sva vas pretrdo sodila z očetom.“

„Z očetom?“ ga ustavi Marmaduke; „slišal sem, da se je ponesrečil.“

„Žal, da se je. Na poti z Angleškega v Ameriko se je ponesrečil na ladji, ko ga je bila angleška krona odškodovala za izgube, ki so ga zadele v vojni.“

Slišal sem tudi, da ste se vi potopili ž njim.“

Mladi mož se v zadregi ozre po družbi in namigne sodniku, da njegovo pripovedovanje ne sodi za tuja ušesa. Marmaduke torej naroči sheriffu, naj precej odide z možmi v vas in naj jim pošlje voz semkaj. Nato se zopet obrne k Oliverju, rekoč:

„Vaš oče mi je bil prijatelj izza mladih let. Najsi nisva bila istih političnih misli, mi je vendar izročil premoženje v oskrbovanje, ker se je ob koncu vojske bal, da ne bi mu vzeli zemljišč. Tako sem si jih pridobil jaz. Zakaj vas ni bilo, da bi me bili poterjali za zaupano imenje?“

„Imel nisem listin in nikakršnih dokazil —“

„To pa ste menda vendar vedeli, da sem precej, ko je bila vojska končana, vašemu očetu pošiljal velike vsote na Angleško?“

„Pošiljali ste jih, dokler —“

„Dokler se niso moja pisma vračala neodprta. Vaš oče me je imel za nezvestega. Poslal sem celo pooblaščenca na Angleško,

da bi pozvedoval o njem, ali zaman je bil ves trud. Zvedel sem samo še žalostno novico, da se je vaš oče potopil na ladji. Kako pa ste se živili vi?"

„Prišel sem semkaj, ker sem bil prej, ko je bil moj ded še boljšega spomina, zvedel od njega, da stanuje star oglednik njegovega polka blizu zemljišč, ki jih je imel moj oče za svoja.“

„Kaj? Natty? In ta je služil v polku vašega očeta?"

„Ali tega niste vedeli?" vpraša mladenič začuden.

„Kako neki? Čudni starec se me je vedno izogibal; poznal sem ga samo kot lovca, živečega v gozdih.“

„Vzgojili so ga bili v družini mojega deda. Več let ga je spremljal na vojskah na zapadu in se je naposled naselil v tej deželi, ki so jo bili Delavarci prepustili mojemu dedu, ker je bil nekoč Chingachgooku otel življenje.“

„Odtod torej vaša indijanska kri?"

„Po vzgoji bi bil lahko Indijanec, ali lovskega življenja me je naučil Natty.“

Zdaj pride voz iz vasi. Stari Effingham je bil vesel kakor otrok, da se je smel zopet

peljati. Sodnik ni odnehal, preden ga ni spremil tudi Natty z drugimi vred. Prišedši v hišo pa je bil starček tako utrujen, da je moral v posteljo. Tamkaj je Natty sedel k njemu, ker je sodnik naprosil Oliverja, naj gre ž njim v pisarnico. Ondu ga je popolnoma prepričal o svoji nedolžnosti s tem, da mu je dal čitati oporoko. V tej je bil točno in jasno priznal svoje dolžnosti do prijatelja Effinghama in določil, da pripade po njegovi smrti pol imetja hčeri Elizabeti, druga polovica pa ostani Effinghamovim dedičem, če bi se morda kdaj oglasili.

Solze so oblile mladega moža, ko je imel ta dokaz sodnikove nesebičnosti v rokah. Še je s kalnimi očmi strmел na listino, ko ga je vprašal mil glas poleg njega;

„Ali nas zdaj še sumničite, Oliver?“

„Vas nisem nikoli, Elizabeta!“ vzklikne in jo prime za roko. „Popolnoma sem bil prepričan, da ne poznate mojlih pravic.“

„In moj oče —?“

„Bog ga blagoslovi! Naj mi oprosti mojo naglost in moj sum!“

„Hvala ti, sin moj! Ti si bil prenagel, jaz pa sem bil prepočasen. Te dni se do-

govoriva o posestvu; polovico dobiš ti, kako pa bo z drugo, to se bode že še videlo.“

Čudni nasmeh, s katerim se je sodnik ozrl na hčer, je še tisti večer do dobra razjasnila objava, da se je mladi Effingham zaročil z Elizabeto. Sicer jim je veselje nekoliko zagrenila smrt starega majorja, ali dolgo niso žalovali po njem. Poroka je bila začetkom meseca septembra, in ta dan je bil dan veselja za vso vas.

Kakor je bil sodnik strog v svojih načelih, tako je bil tudi strog, kar se tiče izvrševanja prisojenih kazni. Benjamin in Natty sta morala do zadnjega dne prebiti svojo kazen v zaporu; seveda pa so vsak dan zahajali k njima prijatelji v vas in godilo se jima je jako dobro. Ko so izpustili starega lovca, je čakal še to veselje, da je Dolittle, ki ga kar ni mogel trpeti, odšel nekam drugam. — —

Bilo je lepega jutra meseca oktobra, ko se je napotil Oliver z mlado svojo soprogo tja, kjer je bila prej kočja Irhaste nogavice. Odpravili so bili podrtine in nasadili lepo travo, okoli katere je bil okrogel zid. Na sredi pa je bil dvojen grob. Začudila sta se, ugledavši Nattyjevo puško ob vratih. Stari

lovec pa je bil s psom stopil h grobu. Tam je klečal ob preprosti kameniti plošči in opazoval napis, okrašen z vrčem za pepel in različnim nakitom.

Oliver in Elizabeta se mu molče približata. Zdajci se Natty obrne, ne da bi bil kaj osupel. „Ali sta prišla gledat grobova?“ vpraša nato. „To je jako lično delo; pipa, sekira in mokasini, vse je izklesano kaj čedno. Pa ste vendar položili majorja Effinghama tako, da gleda na zapad, Chingachgooka pa tako, da je obrnjen proti vzhodu?“

„Vse se je storilo po vaši želji.“

„No, prav“, reče Natty; „mislila sta sicer, da pojdeteta v nebesa po različnih potih, ampak tisti, ki je nad vsem, bo svoje dni združil vse pravičnike. Preden grem, mi povejta, kaj pripovedujeta ta dva kamena o starem Delavarcu in o najvrlejšem belem možu, ki je kdaj hodil po teh krajih.“

„Poslušajte“, reče Oliver in prečita ta-le napis:

„V spomin Edwardsa Effinghama, bivšega majorja v 60. pehotnem polku Njega Velikanstva kralja velikobritanskega.

Bil je hraber vojak, zvest podložnik in pobožen kristjan. V mladosti je bil češčen,

bogat in mogočen, v starosti pa ubožen, nadložen in bolan. Samo njegov zvesti prijatelj Natanael Bumpo je skrbel zanj.“

Natty se zgane, začuvši svoje ime, potem se vesel nasmehne.

„In to je res zapisano tukaj? Ime starega moža ste vgrebli v kamen? To je bila kaj lepa misel, in to de tem bolje staremu srcu, čim bliže mi prihaja zadnja ura. Bog vaju blagoslovi, otroka.“

Elizabeta se ginjena obrne; tudi Oliver je bil močno prevzet.

„Vaše ime je tukaj zapisano v preprostem kamenu“, reče mladi mož, „moralo pa bi biti vgrebeno z zlatimi črkami. Potomci naj zvedo, koliko zahvale sva vam dolžna.“

„Saj veste, da nisem vešč čitanju; покаžite mi, kje se je mojemu imenu izkazala tolika čast.“

Oliver mu ustreže. Starec je dolgo časa ogledoval črke.

„Je pač vse prav“, reče potem, „to je bila res prijazna misel! Zdaj pa še povejte, kaj ima Kača na spomeniku.“

Oliver mu prečita napis:

„V spomin indijanskega glavarja iz rodu delavarskega Chingachgooka ali Johna Mohikana. Bil je zadnji svojega ljudstva in je umrl na zemlji, kjer je stanoval njegov narod. Njegove napake so bile napake indijanske, njegove kreposti pa kreposti izbornega človeka.“

„Res je! Nikoli ni bila izgovorjena bolj resnična beseda! Da ste ga bolj poznali v mladosti kakor jaz — vedno je bil zvest, srčen in plemenit. Ali dovolj o tem“, se ustavi hipoma, kakor bi ga bolel spomin na minule čase. „Moj čas je prišel in iti moram.“

„Iti?“ ponovi Edwards začuden, „kam pa?“

Natty se obrne, da bi prikril ginjenost, seže po velikem zvežnju za grobom in si ga polagoma oprti.

„Ali res odhajate?“ vpraša Elizabeta in položi staremu lovcu roko na ramo, kakor bi ga hotela pridržati. „Ali hočete kot samotni mož v gozdne nevarnosti? Odložite zveženj, ostanite pri nas doma, pa lovite po bližnjih gorah.“

„Ali mislite, da je življenje po gozdih tako hudo? Ta drevesa tukaj niso gozd. Čul sem, da je ob Velikih jezerih najboljši lov in da se človek lahko potika tamkaj, ne da

bi kdaj srečal belokožca. Naveličal sem se živeti po jasad, in najsi mi je slovo težko, me vendar miče v gozde. Odkar je sodnik Temple prišel semkaj z naseljenci, nisem imel več prijetne ure; sedaj pa, ko je Chingachgook zaspal in vaju vidim srečna, hočem v miru prebiti svoje dni. Če me imata rada, pustita me, naj grem, kamor mi hrepeni duša.“

Te besede so bile odločilne. Elizabeti so se povesile oči in borila se je sama s seboj, ali ni njena dolžnost, da pridrži starca.

„Ostanite, Natty, ostanite zaradi mene! Dvakrat ste me oteli smrti; vedno bodem v skrbeh za vas. Stari ste, prišle bodo nadloge —“ Dalje ni mogla govoriti od prevelike ginjenosti, nego ihte se je zgrudila starcu na prsi. Tudi Natty je poizkusil govoriti, ali besede so mu zastale v grlu. Poljubil jo je na čelo, jo položil Oliverju v naročje in mu še enkrat stisnil roko. Potem je pobral zveženj, ki mu je bil padel z ram, oprtil puško in zazvižgal psu.

„Pridi, Hektor“, je dejal komaj slišno, „pridi, stari prijatelj, dolgo pot imava pred seboj.“ Nato se obrne proti gozdu. Ob robu še enkrat obstoji in jima z roko pomiga v poslednji pozdrav.

Bilo je zadnjič, da sta ga videla, in najsi sta večkrat pozvedovala o njem in se je sodnik Temple sam napravil na zapad, da bi se prepričal, kako se godi rešitelju njegove hčere, so bila vendar vsa pozvedovanja brez uspeha.

In vendar je živel Natty, najsi je bil v visoki starosti, še mnogo let! Bil je eden tistih mož, ki so krčili pot možem, iščočim bivališč poznejšim rodovom!
